

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma za inne działy odpowiada Antoni Koniczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 476 A

Poznań, wtorek dnia 18 października 1932

Rok XXVII

Poznań, 17 października.

Na całego

Niemcy idą na całego. Widać to z ich bezwzględnej i bezkompromisowej taktyki w sprawie rozbrojenia. W dniu 29 sierpnia Niemcy oświadczyły: albo dadcie nam równouprawnienie w sprawie zbrojeń, albo nie wrócimy na konferencję rozbrojeniową. Do hasła tego rząd niemiecki stosuje się konsekwentnie.

Naprawdę p. Mac Donald stara się sprowadzić Rzeszę z powrotem do narad rozbrojeniowych. Wszystkie jego wysiłki kończą się niepowodzeniem. Najpierw premier angielski projektował zwołanie konferencji czterech mocarstw (Anglja, Francja, Włochy i Niemcy) do Londynu celem naradzenia się nad sposobami zlikwidowania impasu rozbrojeniowego.

Inicjatywa angielska spotkała się z zastrzeżeniami ze strony Francji, która oświadczyła, że nie uważa za stosowne urządzenie narad rozbrojeniowych poza konferencją rozbrojeniową w Genewie oraz że sprawa równouprawnienia Niemiec obchodzi nie tylko cztery mocarstwa, ale wszystkich sąsiadów Rzeszy.

Niemcy natomiast postawiły warunki. Podtrzymując swój postulat o równouprawnieniu, zażądały, by przedmiotem dyskusji na zjeździe w Londynie był wyłącznie ich memoriał z dn. 29-go sierpnia w sprawie równouprawnienia, a nie odpowiedzi Francji i Anglii na żądania Niemiec. Odpowiedzi te uznać należałoby, zdaniem niemieckim, za niebyłe.

P. Mac Donald odroczył wówczas zjazd w Londynie. Gdy wszakże Niemcy po niewczasie wyraziły gotowość przybycia do Londynu, podjął swą myśl i zaprosił p. Herriota na naradę. Wynikiem wizyty premiera francuskiego w stolicy Wielkiej Brytanii było zaproszenie Niemiec na nową konferencję czterech mocarstw do Genewy. Zjazd w siedzibie Ligi miał być wyrazem kompromisu francusko-angielskiego. Premier Herriot zgodził się na odbycie takiej konferencji, której celowość opinia francuska kwestionowała. Zgodził się następnie na odbycie zjazdu w gronie czterech mocarstw, a nie siedmiu, z udziałem Polski, Czechosłowacji i Belgji, czego pierwotnie domagano się we Francji. Natomiast p. Mac Donald zgodził się na przeniesienie zjazdu do Genewy, gdzie nabrałby on charakteru rozmowy na marginesie konferencji rozbrojeniowej.

Tymczasem Niemcy oświadczyły, że do Genewy nie przyjadą w myśl swoich poprzednich zapowiedzi. Nawet Lozanna, leżąca niedaleko Genewy, jest dla nich niemożliwa jako teren spotkania. Proponują Hagę. P. Mac Donaldowi, któremu wydawało się, że ułatwi Niemcom wybrnięcie z impasu, znowu nie udało się pośrednictwo.

Co uczynią teraz Francja i Anglja? Czy Anglja podejmie nowe próby pośrednictwa? Czy Francja zrezygnuje z ostatniego swego postulatu, by spotkanie z Niemcami odbyło się w „atmosferze genewskiej” i na oczach wszystkich zebranych tam państw?

Straszna katastrofa kolejowa pod Nantes

Na stacji w Cerences pociąg o sobowy wpadł w pełnym biegu na drugi pociąg, manewrujący na torze — Dziesięć osób zabitych i kilkanaście rannych — Dantejskie sceny — Wina ponosi prawdopodobnie naczelnik stacji Cerences

Paryż, 17. 10. (Tel. wł.) Straszna katastrofa kolejowa wydarzyła się z niedzieli na poniedziałek w późnych godzinach wieczornych w pobliżu stacji Cerences koło miasta Nantes w departamencie Loire Inferieure w zachodniej Francji.

Jadący w pełnym biegu pociąg osobowy wpadł na pociąg, który manewrował na torze. Zdarzenie było niezwykle silne; lokomotywy obu pociągów uległy całkowitemu rozbięciu. Niektóre wagony wyskoczyły z szyn, a środkowe pociągu osobowego wbiły się w siebie, tak, że niektórzy pasażerowie znaleźli się w przymusowym zamknięciu wśród rumowisk drzewa i żelaza. Tylko z trudem zdołano ich oswobodzić, przyczem rozgrywały się dantejskie sceny, zwłaszcza już po zderzeniu z rumowisk wydobywały się dzikie okrzyki i rozpaczliwe wołania o pomoc.

Ratunek był ogromnie utrudniony, musiano bowiem przepiłowywać ściany wagonów i rozwalać je łomami, zachowując przytem wielką ostrożność, aby nie zranić uwięzionych pasażerów. Wielu z nich ma w straszliwy sposób połamane nogi i ręce, pogniecone klatki piersiowe i t. p. Niejeden wprost cudem uszli śmierci, wskutek niezwykle szczęśliwego zbiegu okoliczności, leżąc pod nawisem z żelaza i desek, grożącym co chwila oberwaniem się.

Według pierwszych danych jest 7 zabitych a 15 dalszych pasażerów odniosło ciężkie obrażenia. Komunikację na tym odcinku wstrzymano.

Paryż, 17. 10. (Tel. wł.) Jak donoszą, katastrofę spowodowała lekkomyślność służby ruchu na stacji w Cerences.

Narazie jeszcze nie ustalono definitywnie, kto jest bezpośrednim sprawcą katastrofy. Są jednak pewne dane, że głównym winowajcą jest sam kierownik stacji w Cerences. On jeden wiedział tylko, że na dany tor już wpuszczono pociąg osobowy, który przybył poprzednio i mimo to pozwolił na ranżerowanie lokomotywy z wagonami towarowymi.

Wedle nadchodzących dalszych wieści, liczba zabitych podniosła się do 9, gdyż w międzyczasie zmarły

Francja rozpoczęła narazie ofensywę na własną rękę. Jej delegat na konferencji rozbrojeniowej, p. Massigli, zamaskował wojskowy charakter organizacji policji niemieckiej tak zw. Schupo. Niemcy nie mogły nawet odpowiedzieć na te rewelacje, które podałyśmy w niedzielnym wydaniu „Kurjera Poznańskiego”, gdyż z konferencji się wycofały. Obecnie „Temps” domaga się, by konferencja rozbrojeniowa obradowała spokojnie bez udziału Niemiec, które są nawet zbyt cenne w Genewie, gdyż ich stan zbrojeń został już określony traktatem wersalskim.

Jest to najwłaściwszą w stosunku do Niemiec metoda. Nie należy się łudzić, co do tego, że bezwzględność p. von Papena dyktowana jest względami wyłączeniście wyborczymi w Niemczech. Rzesza zaangażowała się na całego, by odbudować swą potęgę militarną, która jest jej potrzebna do zrealizowania dzieła odwetu. W świetle ostatnich wypadków można być pewnym, że po wybo-

dwie osoby wskutek odniesionych ciężkich ran.

Na miejsce wypadku przybył pociąg sanitarny oraz ekspedycja ratownicza. Część rannych odstawiono do pobliskiego szpitala po odrażnym opatrzeniu, które wykazało, że większa

część ofiar odniosła bardzo poważne obrażenia.

Władze wszczęły na miejscu dochodzenie, które jest na ukończeniu. Wszystkie przemawia za tem, że katastrofę spowodowały raczej czynniki kierownicze na stacji Cerences.

Częściowe wybory do senatu we Francji

Na ogólną ilość 111 mandatów, ulegających odnowieniu wybrano 86 — Oblicze polityczne senatu pozostanie bez zmian

Paryż, 16. 10. (Tel. wł.) W drugim głosowaniu w częściowych wyborach do senatu na 111 senatorów, zdobyło dotychczas mandaty 86, tak, że w 25 okręgach muszą się odbyć wybory po raz trzeci. Dotąd brak wyniku z wyspy Martyniki.

Z spośród wybranych 86 senatorów, powołano sześciu z prawicy (utrzyman status quo), pravicowi republikanie zdobyli 10 mandatów (to samo), lewicowi republikanie 19 (3 zdobyte na 6 straconych), pravicowi radykali — 12 (7 na 3), radykali — 38 (6 na 1), so-

cjałiści 1 (0 na 1). Komuniści nie zdołali jak i poprzednio uzyskać ani jednego mandatu.

Weszli pomiędzy innymi następujący senatorowie: Poincare, Paul Boncour, były minister finansów Karol Dumont, byli ministrowie oświaty Mario, Roustan i Marraud. Wogóle stwierdzić należy, że zasadniczo polityczne oblicze senatu nie ulegnie poważniejszej zmianie. Zyskały kilka mandatów stronnictwa radykalne ze stratą ugrupowań umiarkowanych.

Krwawe starcia pod Wiedniem

Wiedeń, 17. 10. (PAT.) Dzienniki zamieszczają obszernie sprawozdania o krwawym starciu, jakie wydarzyło się w dzielnicy Simmering. (Pókróćce pisaliśmy o tem w wydaniu porannym — Red.)

Według twierdzenia „Arbeiter Ztg.” narodowi-soc. obrzucili kamieniami Dom Robotniczy i dali do niego szereg strzałów. Członkowie Schutzbundu odpowiedzieli strzałami dopiero wtedy, gdy narodowi-soc. usiłowali wtargnąć do wnętrza domu. Inspektor policji, Tlasek, próbujący powstrzymać nar.-soc., padł trupem od kul nar.-soc.

Po pierwszych strzałach część nar.-soc. chciała ukryć się poza murem i stamtąd ostrzeliwać Dom Robotniczy; druga grupa zamierzała schronić się do pobliskiego kościoła, gdzie odbywało się właśnie nabożeństwo. Przeszkodził temu kościelny, zamykając bramę.

Nadzwyczajny dodatek „Arbeiter

Ztg.” za opis zajścia skonfiskowano z powodu ataków przeciwko policji. Zarząd stronnictwa soc.-dem. wydał odezwę, w której twierdzi, że nar.-soc. uplanowali napad na Dom Robotniczy, chcąc wywołać krwawe zamieszki. Poza tem twierdzi on, że różni prowokatorzy usiłują wywołać wśród mas robotniczych rozdrażnienie i zaniepokojenie.

Dzienniki donoszą, że inspektor policji Tlasek był zwolennikiem stronnictwa soc.-dem. Wczoraj popołudniu u wdowy po insp. policji zjawił się kanclerz Dolfus i wyraził jej współczucie w imieniu rządu.

Wiedeń, 17. 10. (Tel. wł.) w ciągu przedpołudnia przyszło dziś ponownie do krwawych starć. Tym razem wywołali je studenci, którzy w związku z niedzielną awanturą na Simmeringu wszczęli bójkę pomiędzy sobą.

Na zarządzenie rektorów zamknięto politechnikę i uniwersytet. 23 studentów odniosło mniej lub więcej cięższe obrażenia.

Zmiany

w dyplomacji francuskiej

Paryż, 17. 10. (PAT.) Według informacji „Paris Soir”, dymisja ambasadora francuskiego w Berlinie François Poncet'a, która niewątpliwie będzie przyjęta, pociągnie za sobą szereg zmian na francuskich stanowiskach dyplomatycznych.

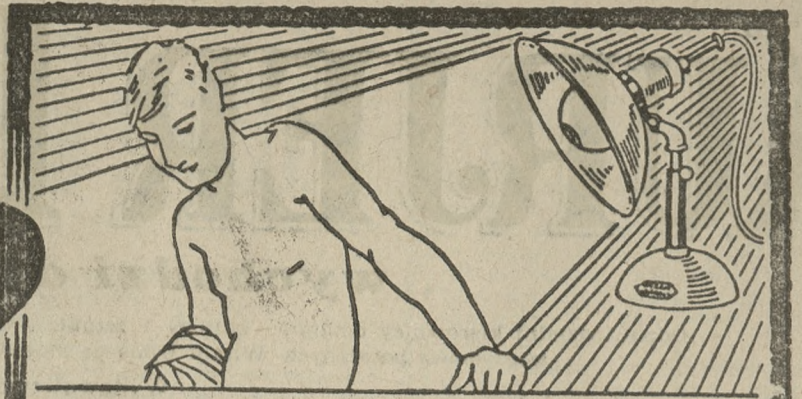
Jako następcę François Poncet'a wymieniają obecnego ambasadora Francji w Madrycie Herbertte'a; wspomina się również o kandydaturze ambasadora w Belgji Corbina.

Ambasadorem francuskim w Madrycie zostałby Clauzel, poseł francuski w Wiedniu, a miejsce Clauzel'a zająłby deputowany Andre Fribourg. Poncet poszedłby do Rzymu, bowiem Beaumarchais ma przejść w stan spoczynku, jak również prawdopodobnie poseł w Bernie de Marcilly. Następcą jego zostałby de la Boulaye, wicedyrektor departamentu spraw zagranicznych na Quai d'Orsay.

Czem jest Osramówka Vitalux?

Do nabycia w składach artykułów elektromedycznych oraz w większych przedsiębiorstwach branży elektrotechnicznej.

1

W wyniku wieloletnich prac najwybitniejszych konstruktorów fizyków i lekarzy współczesnych udało się stworzyć nowe źródło promieni leczniczych — Osramówkę Vitalux — której widmo pod względem składu jest wiernym odbiciem słońca naturalnego. Temsamem problem źródła promieni o charakterze wzorowej kopii przyrody słonecznej dla codziennego użytku rodzin został pomyślnie rozwiązany.

Osramówka Vitalux jest bezcennym źródłem leczniczym i zapobiegawczym, zalecanym przez najwybitniejszych lekarzy współczesnych.

Literatura na żądanie: Polska Żarówka Osram Sp. Akc., Warszawa, Plac 3-ich Krzyży Nr. 8.

„Świadectwo wyższości“

Pokłosie z prasy niemieckiego Górnego Śląska

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Katowice, 14. października.

Dziwnie nielogiczne i tendencyjne jednostronne jest rozumowanie niemieckich publicystów. Żądanie mniejszości polskiej w Niemczech używania własnego języka i budowania własnych szkół nazywa się „unsittlich“ („niemoralnym“); działaczy mniejszościowych obdarza „opinją“ niemiecka niewybrednemi epitetami, wskazując ich adresy „celem dalszego urzędowania“ — „bojówkom hitlerowskim“; słuszne żądania nazywa się „wahnwitzige Forderungen“ i „unverschämte Herausforderungen“; Polacy — to notoryczni zdrajcy stanu i „Irrendentisten“; poleca się ich szczególnej uwadze policji, bo wszak mówią i działają „gegen das Gesetz zum Schutze der Republik“ („przeciwko prawu o ochronie republiki“). Szkołę polską nazywa się „eine Schule zum Aufzichten von staatsgefährlichen Subjekten“ („szkołą do wychowania indywidualów, niebezpiecznych dla republiki“).

Z drugiej strony ci sami panowie są chorobliwie czuli, wprost przeczuleni na punkcie praw i spraw żywiołu niemieckiego. Każda, choćby poparta najsłuszniejszymi argumentami odmowa, ruszczenia Niemców w Polsce nazywa się „eine Vergewaltigung der menschlichen Rechte“ („gwałceniem najbardziej ludzkich praw“). Spotykamy też ustawicznie takie nagłówki, jak: „Angriff auf das Deutschtum!“ „Die deutsche Kultur in Not!“ itp. Niemieckich działaczy nazywa się „męczennikami sprawy“ (por. dziełko v. Oertzena), ich działalność to „szczytna misja“, przesiąknięta krańcowymi uczuciami lojalności wobec Polski. O ułatwieniach szkol-

nych i innych sukcesach żywiołu niemieckiego w Polsce, pisze prasa niemiecka (patrz „Vossische Zeitung“ z dnia 7 września r. b.) — w 20 wierszach. Natomiast „flammende Proteste“ drukuje codziennie w setkach wierszy „bezstronnie“ bytomska „Ostdeutsche Morgenpost“.

Mimo, że gimnazjum niemieckie w Król. Hucie nie jest zgola „ein nach der bautechnischen wie nach der pädagogischen Seite hin gleichmüßiges Werk“, (jak chce „Kattowitz Ztg.“), pozwoliły władze polskie uprzejmie na otwarcie od 1 września r. b. Niemcy to przyjęli jako rzecz rozumiejącą się sama przez się. Chociaż nauka kultury niemieckiej płynie szerokim, niekropowanym korytem z setek niemieckich państwowych szkół powszechnych w Polsce, z dziesiątek szkół średnich, mimo, że setki studentów niemieckich absolwentów szkół polskich kształcą się na uniwersytetach polskich wystarczy choćby mały ekwiwalent ze strony polskiej, żeby spować waś stek brudnych ataków. Stoł to w ścisłym związku z hitlerowskim rozumowaniem o „Edelmensch“ i „Menschensch“. Trudno się dziwić, że tak poinformowany Niemiec, niechętnie widzi Polaka i ze wstrętem i obrzydzeniem czyta o rzekomych „prześladowaniach Niemców w Polsce“, o tym „kraju analfabetów“ i „brudasów“, kraju niezapomnianych nadziei niemieckich. Tak to urabia prasa niemiecka na Śląsku swoich czytelników. Naszą odpowiedzią może być tylko wzmożona propaganda na rzecz szkoły polskiej i zbieranie funduszy na jej cele.

In a Sol.

Dwa procesy o obrazę Piłsudskiego

„Dziennik Kujawski“ podaje następujące sprawozdanie z dwóch procesów karnych:

Pod przewodnictwem sędziego p. Hoffmanna odbyły się w piątek w sądzie grodzkim w Inowrocławiu rozprawy przeciwko redaktorowi odp. pisma naszego p. Przybylskiemu o występki prasowy oraz przeciw dr. Ganowiczowi (w jednym wypadku) także o występki prasowy. Red. Przybylskiego zastępował adw. p. Moellenbrock; dr. Ganowicz bronił się sam. Oskarżał wiceprokurator s. o. Blejdnorn, przybyły specjalnie na rozprawę z Bydgoszczy.

Pierwszy akt oskarżenia zarzuca dr. Ganowiczowi, że napisał, a red. Przybylskiemu, że dopuścił do umieszczenia w „Dzienniku Kujawskim“ z dn. 14. 8. 1932 artykułu p. t. „Sanacyjne refleksje“, zawierającego w swej treści obrazę godności osobistej marsz. Piłsudskiego przez użycie w artykule m. in. słów:

Oskarżony dr. Ganowicz wstaje i przyznaje się do napisania inkryminowanego artykułu, przyczem wyjaśnia, że poza swoim zawodem lekarza zajmuje się piśmiennictwem i jako taki przeżywa silniej i głębiej, aniżeli zwykły

człowiek, to, co się obecnie dzieje w Polsce. Oddał w chwili powstania Polski cały swój majątek i zdrowie dla Polski! Sam pracował w r. 1919-20 jako podprokurator sądu okr. w Poznaniu, a później jako ref. wydz. zdrowia w ministerstwie. Absolutnie nie miał intencji obrażenia kogokolwiek. Stwierdził tylko fakty i jest przekonany, że dokonano w maju 1926 zamachu stanu. Artykuł inkryminowany napisać musiał, gdyż nienapisanie tego artykułu byłoby dla niego równoznacznym z psychicznym samobójstwem.

Red. Przybylski wyjaśnia, że w czasie ukazania się artykułu był na wakacjach i do winy nie poczuwa się.

Prokurator p. Blejdnorn w swoich wywodach stwierdza, że jest niewątpliwym, iż dokonano w inkryminowanym artykule obrazę marszałka Piłsudskiego. Dalej według słów p. prokuratora marsz. Piłsudski odegrał rolę dziejową, czego oskarżeni nie doceniają. Po myśli art. 256 nowego k. d. wnosi prokurator o zasądzenie dr. Ganowicza na karę aresztu dwóch miesięcy, a red. Przybylskiego na grzywnę 100 zł.

Obronca osk. red. Przybylskiego — p. adw. Moellenbrock wniosł o uwolnienie swego mandanta od winy i kary.

Sąd po naradzie ogłosił wyrok, skazujący dr. Ganowicza na dwa miesiące aresztu, red. Przybylskiego na 100 zł grzywny. Od wyroku powyższego tak zasądzeni, jak i p. prokurator wnieśli apelację.

Także za artykuł pod tytułem „Z przeszłości największego człowieka w Polsce“ umieszczony w „Dzienniku Kujawskim“ dn. 2 lipca br., odpowiadał w piątek red. Przybylski.

Akt oskarżenia zarzuca red. Przybylskiemu, że we wspomnianym wyżej artykule obraził godność osobistą marsz. Piłsudskiego w zdaniu „Czym nieznanym rewolucjonistą, który pierwszy przewoził z zagranicy z niebezpieczeństwem własnego życia czionki żydowskie dla żydowskich organizacji rewolucjonistycznych, był nie kto inny jak pierwszy marszałek Polski Józef Piłsudski“.

Red. Przybylski oświadcza, że nie przyznaje się do zarzuconego mu występkę, jakkolwiek sam dał artykuł do druku; wyjaśnia, że inkryminowany artykuł ukazał się poprzednio w całej prasie narodowej, m. in. w „Kurjerze Poznańskim“, „Gazecie Bydgoskiej“ i „Słowie Pomorskim“, i prasa ta z tytułu rozpowszechniania wspomnianego artykułu nie była nigdzie konfiskowana ani też dotychczas żadnemu z redaktorów wspomnianych pism nie wytoczono postępowania karnego. W „Dzienniku Kujawskim“ artykuł ów ukazał się identyczny co do treści i nagłówka z takim samym artykułem w „Słowie Pomorskim“, za dowód czego obrońca adw. Moellenbrock przedstawia sędziemu odpis numer „Słowa“.

Prokurator p. Blejdnorn w przemówieniu swym podtrzymuje akt oskarżenia, przyczem zaznacza, że jest drugorzędną kwestią, jak na inkryminowany artykuł inne sądy się zapatrują. Nieskonfiskowanie przytoczonych przez red. P. pism nie chroni oskarżonego redaktora od odpowiedzialności. Dalej p. prokurator zaznacza, że fakt, iż marsz. Piłsudski był rewolucjonistą i jako taki działał, nie jest tajemnicą. W końcu prokurator wnosi o zasądzenie osk. red. Przybylskiego na karę aresztu przez 2 tygodnie.

Sąd po dłuższej naradzie ogłosił wyrok, mocą którego red. Przybylski skazany został na karę jednego miesiąca aresztu, a więc na karę dwukrotnie wyższą od proponowanej przez prokuratora.

Tyle „Dziennik Kuj.“ Dwie dalsze przeciwko niemu rozprawy zostały odroczone. W toku jednej z nich zaszedł fakt, który „Dziennik Kuj.“ opisuje następująco:

Nowy kierownik sądu grodzkiego p. Walerych, przybywszy z sali narad na główną salę rozpraw, po przywitaniu się z przewodniczącym sądu p. Hoffmannem zajął miejsce przy stole sędziowskim, siadając pomiędzy sędzią przewodniczącym a p. prokuratorem. Z tego miejsca p. sędzia Walerych przysłuchiwał się rozprawie, a po ukończeniu jej udał się wraz z sędzią przewodniczącym do sali narad.

Zwolnienie p. Sobczaka

Ze Starogardu donoszą:
Dnia 14 b. m. o godzinie 11.30 zo-

stał zwolniony z więzienia w Starogardzie skazany w procesie gdyńskim p. Sobczak, b. kierownik O. W. P. w powiecie morskim.

Kilka dni temu zmarła w Poznaniu siostra p. Sobczaka Pogrzeb zmarłej odbył się w piątek o 4.30 popołudniu. Natychmiast po otrzymaniu wiadomości o śmierci siostry więzionego, adw. Wegner interwenjował w sądzie, aby kaucja, złożona do dyspozycji sądu, została przyjęta.

Jednakże załatwienie tej sprawy trwało do piątku i wobec tego p. Sobczak po wyjściu z więzienia nie miał już możliwości udania się na pogrzeb siostry do Poznania.

Powrót do zdrowia ks. Prymasa

(KAP.) Jak się dowiadujemy, w zdrowiu J. Em. ks. kardynała Prymasa Augusta Hlonda nastąpiło całkowite polepszenie. W dniach najbliższych ks. Prymas wyjeżdża z Krynicy do Poznania, skąd w dniu 26 b. m. udaje się do Warszawy na obrady komisji prawnej episkopatu Polski.

O Nar. Partji Robotniczej

„Słowo Pomorskie“ pisze w artykule o N. P. R. między innymi:

„Przymierze wyborcze enpeerowców z socjalistami i ludowcami (tworzył wspólny blok „siódemki“) okazało się kruchem i nietrwałym. „Sprzymierzenie“ zwalcza się już dzisiaj na Pomorzu wcale ostro. Zaostrzają się zwłaszcza coraz bardziej zatargi z socjalistami.

„Niewiadomo z jakich powodów przylaczyła się teraz Narodowa Partja Robotnicza do ostrej kampanji, rozpoczętej przez „sanację“ przeciwko O. W. P. Nar. Partja Robotn. atakuje O. W. P. w sposób namiętny, wyprzedzając w gorliwości nawet Żydów. „Pochodnia“ (dodatek „Obrony Ludu“) pisała niedawno (dnia 27. 9. br.):

„Sądzę, że teraz zrozumiecie, dlaczego zwalczamy O. W. P. Ażeby nie sparszyła (!) dusza młodego pokolenia, burzymy Wasze legendy i bożyszcza, i będziemy to robić, czy wam się to podoba, czy nie“.

„Jest rzeczą znamionną i wymowną, że ta zapowiedź bezwzględnej walki zbiegła się co do czasu z gwałtownym atakiem „sanacji“ która całą siłą pary uderzyła na O. W. P. Czy to jest tylko przypadek? Trudno przypuszczać, żeby w tych manewrach nie było jednej kierowniczej ręki. W każdym razie jedno jest pewne: Narodowa Partja Robotnicza pomaga najgorliwiej „sanacji“ w zwalczaniu Stronnictwa Narodowego i O. W. P.“

Tyle „Słowo Pomorskie“ Narodowa Partja Robotnicza dostanie taką od obywateli narodowego odprawę, na jaką zasługuje!

Grupa Akademicka Obozu Wielkiej Polski Młodzież Wszechpolska

urządza we wtorek, dnia 18 bm. o godz. 20 w sali Królowej Jadwigi, Aleje Marcinkowskiego 1

Wielkie Zebranie Informacyjne

z referatami n. t. „Akademik a praca O. W. P.“

Istota organizacji ideowej

Koleżanki i Koleżdy stawcie się liczyć!

Papen o swych zamiarach i dążeniach

Programowe przemówienie kanclerza Rzeszy, poświęcone głównie sprawom gospodarczym — Zapowiedź zmiany konstytucji?

Berlin, 17. 10. (PAT.) Na zgromadzeniu w Paderborn, w którym wzięło udział około 6.000 przedstawicieli przemysłu, handlu i rzemiosła z zachodnich Niemiec, kanclerz Papen wygłosił przemówienie, poświęcone polityce gospodarczej.

Kanclerz rozważając na wstępie program rządu w tej dziedzinie, zaznaczył, że nie stanowi on żadnego systemu, lecz jest apelem do inicjatywy i odpowiedzialności osobistej czynników gospodarczych.

W zakresie polityki socjalnej Papen oświadczył, że rząd postanowił w październiku podnieść udział Rzeszy w zasilkach komunalnych z 50 do 60 milj., a w listopadzie jeszcze o dalsze 5 milj. Bronią się przeciwko zarzutom, zawartym w liście prezydium Zjednoczenia Katolickich Związków Robotniczych kanclerz stwierdził, że rząd Rzeszy nie zamierza odrzucać zdobyczy socjalnych, lecz dąży tylko do zastosowania ich do obecnych warunków.

Co do krytyki, z jaką spotkały się ostatnie zarządzenia kontyngentowe rządu Papen zeznaczył, że celem tych zarządzeń jest nie podniesienie cen, lecz tylko zwiększenie obrotu produktów krajowych. Rząd liczył się z trudnościami, na jakie napotkają wspomniane zarządzenia zagranicą. Kanclerz uważa jednak trudności te za przemijające.

Przyjście z pomocą rolnictwu jest zdaniem Papena niezbędne, gdyż los niemieckiego rolnictwa, to los samego narodu. Fakt ten znalazł już zrozumienie w kołach przemysłowych, które ponosząc ofiarę dla wspólnej sprawy, same korzystają z ochrony przed konkurencją zagraniczną.

Dla uzgodnienia poszczególnych interesów przeprowadzono w ostatnich czasach szereg zarządzeń finansowych. M. i. zreorganizowano pruską kasę w ten sposób, iż agendy jej przejęła utworzona przez Rzeszę niemiecka centralna kasa współdzielcza oraz przyspieszono proces oddłużania gospodarstw objętych pomocą wschodnią.

Z kolei kanclerz przeszedł do kwestii długów zagranicznych, zaznaczając, że poza spłaconymi w stosunkowo krótkim okresie 5 miliardami mk., dalsze wycofanie obcych kapitałów z Niemiec jest niemożliwe. Wierzyciele mogą tylko o tyle liczyć na zwrot długów zagranicznych, o ile zgodzą się na pokrycie należności towarami niemieckimi. Muszą więc otworzyć granice dla tych towarów. Jedynie w takich warunkach Niemcy będą mogły zwrócić ciężące na nich długi zagraniczne w kwocie 40 miliardów mk.

Jako najbliższe zadanie światowej konferencji gospodarczej Papen wymienił usunięcie utrudnień w obrocie dewizami. W zakresie polityki oświadczył, że celem Niemiec jest nie uzbrojenie się do stanu zbrojeń sąsiadów, lecz rozbrojenie całej Europy i świata oraz uznanie równych praw i równości bezpieczeństwa. Celem Niemiec jest bowiem taki stan w Europie, aby nie było hegemonji ani żadnych sojuszników politycznych.

W końcu swego przemówienia Papen scharakteryzował sprawy we-

wnętrznopolityczne, przyczem ostro występował przeciwko partyjnictwu oraz zastarzałym formom parlamenta-

Titulescu wraca na dawne stanowisko?

Bukareszt, 17. 10. (PAT.) Rozpoczęły się w Sinaia (letnia rezydencja królewska) narady, celem znalezienia rozwiązania w związku ze stanowiskiem Titulescu.

Premjer Vaida podtrzymywał swój punkt widzenia co do polityki zewnętrznej, a ponieważ Titulescu czy-

nył pewne zastrzeżenia, wydaje się, że w poniedziałek odjedzie on do Londynu, celem objęcia swego dawnego stanowiska ministra pełnomocnego Rumunii w Wielkiej Brytanii.

Wiadomości o przesileniu rządowym, czy też ustąpieniu rządu są całkowicie pozbawione podstawy.

Lista mniejszości narodowych w Niemczech

Berlin, 17. 10. (PAT.) Prasa polska w Niemczech ogłasza doniesienie, że listę wszystkich mniejszości narodowych w Niemczech już ustalono.

Na liście tej dwa pierwsze, oraz siódme miejsce przyznano ludności polskiej, co odpowiada jej liczebności i znaczeniu wśród wszystkich mniejszości w Niemczech. Lista nosi nazwę

„Mniejszości narodowe w Niemczech“.

Na pierwszym miejscu kandyduje dr. Jan Kaczmarek, na drugim ks. proboszcz Domański, prezes Zw. Polaków w Niemczech, następnie idzie Duńczyk, Serbo-Łużyczanin, Litwin, Fryzyjczyk, a na siódmym Polak p. L. Mika, rolnik ze Śląska Opolskiego.

Prasa jest niekwestjonowaną potęgą

Londyn, 17. 10. (PAT.) Międzynarodowa konferencja dziennikarzy zakończyła w Londynie swe obrady, wybierając reprezentanta prasy belgijskiej, Donsa, na prezesa federacji, na przeciąg następnych dwóch lat. Do międzynarodowego trybunału prasowego wybrano dwóch delegatów, a mianowicie delegata rumuńskiego i delegata polskiego p. Beaupré.

Wieczorem odbył się bankiet, urządzony na cześć federacji przez narodo-

wy związek dziennikarzy angielskich. Na tym bankiecie toast na cześć międzynarodowej federacji dziennikarzy wygłosił imieniem korpusu dyplomatycznego ambasador polski p. Skirmunt, podkreślając, że prasa jest niekwestjonowaną potęgą, co nakłada na nią tem większe obowiązki. Ambasador polski zaapelował do prasy międzynarodowej, aby pracowała na rzecz pokoju powszechnego.

Zamknięcie sesji Ligi

Genewa, 17. 10. (Tel. wł.) Po czterotygodniowych obradach zakończyła Liga Narodów swoją sesję plenarną.

Zamknął ją przewodniczący Politis dłuższym przemówieniem, w którym zwrócił uwagę, że ostatnia sesja nie przyniosła żadnych specjalnie ważnych rozstrzygnięć w sprawach politycznych i zyczył konferencji rozbrojeniowej pomyślnego rozwoju.

Dwie osoby zginęły

Wiedeń, 17. 10. (Tel. wł.) Na stacji w Innsbruck wykoleił się jeden wagon pociągu osobowego idącego z Garmisch do Mittelwalde, prawdopodobnie z powodu fałszywego nastawienia zwrotnicy. Wagon wyskoczył z szyn tuż przed wjazdem pociągu na stację i przewrócił się i pociąg włókł go jeszcze przez kilkadziesiąt metrów po torze.

Pod szcztakami wagonu znalazły śmierć dwie kobiety.

Przepowiednia pogody na wtorek:

Po nocy chłodnej i nieco mroźnej w ciągu dnia początkowo jeszcze pogoda zmienna i naogół dżdżysto; w ciągu dnia stopniowo pogodniej i cieplej.

Projekt zmiany konstytucji Rzeszy

Berlin, 17. 10. (PAT.) Ogłoszone zostały przez całą prasę zasadnicze wytyczne projektu zmiany konstytucji Rzeszy, jaka zapowiedziana została przez kanclerza von Papena.

Przedewszystkiem unja personalna pomiędzy Rzeszą a Prusami przeprowadzona ma być w ten sposób, że prezydent Rzeszy będzie jednocześnie prezydentem państwa pruskiego. W tym ostatnim charakterze prezydent będzie mógł powoływać premiera i ministrów pruskich. Urząd kanclerza Rzeszy i premiera pruskiego będą drogą połączone unją personalną. To samo dotyczy ma urzędu innych ministrów Rzeszy i Prus, z wyjątkiem ministrów spraw wewnętrznych i pruskiego ministra finansów.

Sejm otrzymać ma prawo wyrażania na początku okresu ustawodawczego rządowi powołanemu przez prezydenta Rzeszy, względnie prezydenta państwa pruskiego, votum zaufania. Jeżeli sejm nie wyrazi votum nieufności, to rząd ten pozostaje na swoim stanowisku aż do końca okresu usta-

wodawczego, o ile oczywiście nie otrzyma votum nieufności w Reichstagu. Wówczas prezydent musiałby powziąć nową decyzję.

Poza tem ma być powołana do życia izba pierwsza obok Reichstagu i dopiero uchwały powzięte większością głosów obu izb nabierają mocy prawnej. Izba pierwsza składać się będzie w 1/3 z przedstawicieli krajów związkowych, dalej z przedstawicieli organizacyj zawodowych i związków. Pozostała 2/3 izby powołana byłaby przez prezydenta Rzeszy z pośród wybitnych osobistości z kół politycznych.

Zmiana ordynacji wyborczej przewidywałaby prawo wyborcze dla osób, które ukończyły 25 lat i wprowadzałyby dalej jednoosobowe okręgi, przyczem posłowie wybrani z Prus do Reichstagu jednocześnie stanowiliby sejm pruski. Zmianie uległaby również ordynacja wyborcza gmin. Wprowadzony byłby system pluralny.

Ze strony miarodajnej podkreślają, iż ogłoszone wytyczne nie są zestawieniem urzędowym.

zawsze najlepsza.
Pg 5 111-C 209

bez notowania — mniejszą ilość 4% premj. dolarowych po 49%, poszukiwano jeszcze bez obrotu 3% Poż. bud. po 38.— oraz 4% poz. inwest. po 95.—

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano mniejszą ilość 8% listów dol. — bez notowania — po 59%, przyczem kurs ten był w zaofiarowaniu, również mniejszą ilość 6% listów żytnich obracano po 12% w transakcjach. W końcu poszukiwano 4% listy zast. konwert. po 30.— przy większym braku materiału.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 88.— przy słabej podaży.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)
5% Pożyczka konwersyjna 40% P.
4% listy zastaw konw. Pozn. Ziem. Kred. stempl. 30% P.
(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 1225 +
Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 17. 10. 1932 r.

	Dewizy:		
	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	358,75	359,65	357,85
Londyn	30,71	30,86	30,56
Nowy Jork			
czeki	8,913	8,933	8,893
Nowy Jork			
kabel	8,918	8,938	8,898
Paryż	35,01	35,10	34,92
Praga	26,40	26,46	26,34
Szwajcaria	17,25	17,28	17,15
Włochy	45,67	45,89	45,45
Berlin	211,90		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poz. bud. . . . . 38,50— 38,35
4% poz. inw. 96,50
4% poz. inw. szt. ser. 103,00
4% poz. dolarowa 49,75
6% poz. dol. 55,75
7% poz. stabil. . . . . 53,13— 53,40
w odcinkach po 100 61,50
Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski . . . . . 88,00— 88,50
Lilpop 13,50
Tendencja przeważnie mocniejsza.

PLÓDY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 17. 10. 1932 r.

Pszenica marchijska	200,00—202,00
Tendencja spokojna.	
Zyto march. 80—81 kg.	157,00—159,00
Tendencja stała.	
Jęczmień brow. r. wy	175,00—185,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	167,00—174,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	135,00—139,00
Tendencja stała.	
Mąka pszenna	25,00— 28,50
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	20,30— 22,80
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	9,40— 9,75
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	8,40— 8,80
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	22,00— 26,00
Groch drobny jadalny	20,00— 23,00
Groch pastewny	14,00— 17,00
Wyka	17,00— 20,00
Kuchy lniane	10,30— 10,50
Kuchy z orzecha ziemnego	11,50
Kuchy mielone (mączka)	11,60
Wytkoki suche	9,20— 9,50
Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,50
Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,20
Ziemniaki jad. białe	1,10— 1,20
Ziemniaki jad. czerwone	1,25— 1,35
Ziemniaki odenwaldz. nieb.	1,10— 1,20
Ziemniaki fabryczne w ig za funt	7— 8
Ogólna tendencja bardzo spokojna.	

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 17. 10. 1932.

Tendencja dziesiętnej zebrań giełdowej była spokojna.

Z pożyczek państwowych doszło do notowania jedynie 5% poz. konwersyjną po 40% w placeniu. Pozatem handlowano —

—

Gabinet „czterdziestoletnich“

Budapeszt, w październiku. W warunkach węgierskich rząd obecny zaiste zasługuje na miano rządu „rewolucyjnego“: od roku 1867, a więc od wprowadzenia w życie nowej konstytucji węgierskiej, nie było w Budapeszcie gabinetu (pomijamy — rzecz oczywista — komunistyczne rządy Beli Kuna) bez przedstawiciela arystokracji. Nawet rewolucyjny i republikański gabinet z r. 1918 rządził krajem pod przewodnictwem hrabiego Karolyiego. W obecnym rządzie generała Gömbösa niemasz ani jednego arystokraty rodowego. W dziejach Węgier nie jest również rzeczą powszednią, by szefem rządu był wojskowy; raz tylko, w r. 1905, premierem był wojskowy, baron Fejervary. Wreszcie, najbardziej „rewolucyjnym“ objawem jest odmłodzenie gabinetu: na ośmiu ministrów dwóch zaledwie liczy ponad pięćdziesiątkę, najmłodszy zaś członek gabinetu, minister skarbu Bela Imredy, ma lat 41. To też nowy rząd Gömbösa szybko ochrzczony został „gabinetem czterdziestoletnich“, a sam premier szczyści się, że przewodzi młodej generacji węgierskich mężów stanu.

Szef nowego rządu należy istotnie do młodszego pokolenia: liczy obecnie lat 48. Karjera jego rozwijała się w szybkim tempie. Jako młody oficer sztabu generalnego bierze Juljusza Gömbösa udział w wojnie europejskiej. Na froncie zostaje ranny; po kuracji przydzielono go do ministerstwa honwedów (wojny). W przededniu rewolucji Gömbös w porozumieniu z hr. Andrassym i baronem Hazayem przygotowuje kadry żołnierzy, powracających z pola bitwy, celem przeciwstawienia się ruchowi rewolucyjnemu. Nie przeszkodziło mu to, by w następstwie reprezentować w Zagrzebiu rząd republikański, a po pół roku walczyć znów w szeregach monarchistów.

Przez krótki okres czasu pełnił Gömbös funkcje podsekretarza stanu w prawicowym gabinecie w Szeged. Po obaleniu Beli Kuna zostaje prezesem związku węgierskich oficerów, potem monarchistycznym, wodzem skrajnych narodowców i ideologiem antysemityzmu państwowego na Węgrzech. Gömbös przechodził różne przemiany w swym stosunku do obalonego domu panującego. Zrazu przeciwnik Habsburgów, godzi się później na restaurację monarchii. Jako wiceprezes rządowej Unji, obejmuje Gömbös w roku 1922 urząd podsekretarza stanu w ministerstwie wojny, po pewnym czasie zostaje ministrem, a obecnie — premierem.

Nowy rząd, a przede wszystkim jego szef, pełen jest młodzieńczego zapału reformistycznego. „Gabinet czterdziestoletnich“ zakreślił sobie obszerny plan działania. Reformy mają objąć przymusowe obniżenie cen żywności i węgla, obniżenie oprocentowania pożyczek państwowych, decentralizację administracji, parcelację wielkich latyfundiów rolniczych. Na czoło jednak działalności reformistycznej nowego rządu wysuwa się zmiana konstytucji, mająca polegać na wprowadzeniu tajnego głosowania do parlamentu; parlament wszakże nie będzie stałym ciałem ustawodawczym. Projekt reformy gen. Gömbösa zawiera uprawnienia dla rządu zawieszania czynności izby prawodawczej na okres do jednego roku. W tym czasie będą mogły być wydawane dekrety z mocą ustawy, w wypadkach zaś nagłych zwoływana będzie specjalna rada „trzydziestu trzech“.

W jakiej mierze p. Gömbös zdola urzeczywistnić swe zamiary w okresie kryzysu i powszechnego zubożenia, — trudno przewidzieć. B-y.

głos jako bardzo wykwalifikowany specjalista na temat: jak to nietawo człowiekowi lubiącemu jeździć do Ameryki wyrzec się dolarów? P. Fidelus zaś ma napisać artykuł w sprawie pożyczek łatwo zaciąganych, a trudno wyciągalnych“.

To ma być... Narodowe Chłopskie Stronnictwo Agrarne!...

W sprawie Pow. Kom. Kasy Oszczędności w Grodzisku

Nawiązując do notatki „Smutna gospodarka w Pow. Kom. Kasie Oszczędności w Grodzisku“, umieszczonej w nr. 450 z dnia 2. 10. b. r., komisarz Kasy przysłała nam następujące sprostowanie:

1) Nieprawdą jest, jakoby depozytariusze przez czas dłuższy nie mogli z tej Kasy podjąć najmniejszej kwoty z kwot, złożonych w kasie na książeczkę oszczędności, natomiast prawdą jest, że Powiatowa Komunalna Kasa Oszczędności wypłaca wszystkim depozytariuszom kwoty i to bez ograniczenia co do wysokości.

2) Nieprawdą jest, jakoby akredytowa, udzielona p. Sawickiemu, wynosiła 700.000 złotych oraz jakoby Kasa niczem tej pożyczki nie zabezpieczyła, natomiast prawdą jest, że stan zadłużenia f-my „Lech“, właściciel W. Sawicki, wynosił w dniu 31. 12. 1931 — 479.254,25 zł i kwota ta została zabezpieczona hipotecznie oraz na ruchomościach i urządzeniu fabryki f-my „Lech“ i wogóle na całym majątku dłużnika, który według oszacowania, dokonanego w dniu 14. 9. 1929, wynosił ca 500.000 złotych.“

Powiatowa Komunalna Kasa Oszczędności w Grodzisku (Pozn.)
(—) Niebieszczański, komisarz kasy.

Informacje nasze, potwierdzone zresztą z kilku stron, stwierdzają jednak, że przez dłuższy czas Kasa nie wypłacała depozytariuszom wkładów oszczędnościowych, nawet takim, którzy mieli swe oszczędności, złożone za wypowiedzeniem dziennym, a i obecnie wypłaca pożyczki też tylko ratami.

Powtórę dług p. Sawickiego w Kasie jest napewno większy, niż 479.254,25 zł, jeżeli się doliczy odsetki za kilka lat. Majątek zaś p. Sawickiego ocenia się obecnie w nieruchomościach na blisko 30.000 zł, a urządzenie fabryki może przedstawiać wartość najwyżej 10.000 zł. Co zatem przedstawiało w roku 1929 tak znaczny majątek p. Saw., należałoby wyjaśnić. Dowodem, że Kasa nadmiernie szafowała oszczędnościami na rzecz p. Sawickiego, jest fakt, że właśnie z tej przyczyny został zawieszony w czynnościach jej kierownik. Innych nieprawidłowości bowiem nie popelniał.

Niewątpliwie ujawni śledztwo, prowadzone przez komisarza śledczego referendarza starostwa p. Zieniewicza, całą sprawę.

Autentyczna fotografia

Komitet Budowy Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu komunikuje:

Autentyczne zdjęcie fotograficzne pomnika i postaci Chrystusa nastąpi dopiero po odsłonięciu i poświęceniu. Dlatego przestrzegamy przed rozszerzaniem i kupowaniem nieodpowiednich reprodukcji przed uroczystością poświęcenia.

Jedynie firma J. Pendowski w Poznaniu przy ul. Wrocławskiej nr. 29, ma upoważnienie do wykonywania i rozsprzedaży oznak pamiątkowych z podobizną Pomnika.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— R. P. J. Opłata znaczków stempowych na kwitach komornianych obciąża wystawcę kwitu, tj. właściciela domu, chyba, że w umowie najmu postawiono inaczej. (OK.)

Stronnictwo Narodowe

Koło Wilda

Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, 18 bm. o godz. 19.30 w lokalu p. Zawadki, Górna Wilda 75. Na porządku obrad referat p. p. Rysza i Rada Pięstrzyńskiego na temat: Praca Narodowego Koła Gospodarczego w poznańskim radzie miejskiej.

O liczne i punktualne przybycie prosi

ZARZĄD.

Koło Łazars

Walne zebranie odbędzie się w środę, 19 b. m. o godz. 19.30 w sali p. Przybylskiego przy Rynku Łazarskim. Na porządku obrad referat p. red. Jerzego Herniczka.

O liczny udział prosi

ZARZĄD.

Słuszne interesy lokatorów a demagogiczny ich wyzysk

W niedzielę odbył się w Poznaniu z udziałem kilkudziesięciu osób zjazd delegatów Centrali Zrzeszeń Lokatorskich, jednej z organizacji tego zakresu. Referat wygłosił p. Tomaszewski. W toku dyskusji redaktor „Nowego Kurjera“ p. Kaźmierczak rozpoczął wystąpienia przeciwko „Kurjerowi Poznańskiemu“ z powodu jego artykułu w numerze 468 p. t. „Ważne zagadnienia życiowe“ (o istotnych interesach szerokich rzesz lokatorów z jednej strony, a z drugiej — o uprawianej przez niesumienne czynniki demagogji oraz o łapactwie kosztem interesów lokatorskich).

Szczególnie namiętnie wystąpił przeciwko „Kurjerowi Pozn.“ sekretarz Centrali p. Fiesko, zarzucając wydawnictwu naszemu, że dokona przezeń sprzedaż domu w ręce związku zawodowego, podlegającego wpływom socjalistycznym, równa się sprzedaż nieruchomości w ręce żydowskie. Red. Kaźmierczakowi i p. Fieskemu sekundowali p. Weber i radny p. Wojtkowiak, co zainteresuje Narodowe Koło Gospodarcze. Natomiast delegat organizacji lokatorskich z województwa łódzkiego p. Urbanowicz potwierdził istnienie łapactwa, z którym słusznie walczy „Kurjer Poznański“, a p. Jabłkowski wezwał do przerwania polemiki o stanowisko „Kurjera Pozn.“ i do prowadzenia rzeczowej, zawodowej dyskusji.

Ze swej strony powtarzamy, cośmy już oświadczyli: Bronimy słusznych interesów lokatorów w sposób pozytywny, czego dowodem, że w ciągu bieżącego roku udzieliliśmy pomocy i porady w blisko 7000 wypadków, dotyczących spraw lokatorskich. Natomiast nigdy nie przyłożymy ręki do wbijania klinu nienawiści klasowej między lokatorów a właścicieli nieru-

chomości. Co więcej, bezwzględnie zwalczamy i zwalczać będziemy ordynarną demagogję, uprawianą przez czynniki niesumienne, żerujące na sprawach lokatorskich. To nasz obowiązek społeczno-obywatelski, i nic nas od tego powstrzymać nie zdoła.

W sprawie sprzedaży przez „Drukarnię Polską“ domu związkowi zawodowemu kolejarzy, podlegającemu wpływom socjalistycznym, stwierdzamy, że jest znowu brutalnym nadużyciem demagogicznym, jeżeli się to stawia na równi ze sprzedaż nieruchomości Żydowi, bo tak nie była sprawa nigdy — ani przed wojną, ani obecnie — stawiana przez nikogo uczciwego i rozsądnego. Mimo to „Drukarnia Polska“ bardzo długo się wahała, nim się zdecydowała na wspomnianą transakcję, która przyczyniła się do tego, że wydawnictwo nasze, licząc się z bardzo ciężkimi przesileniami gospodarczymi, mogło iść na rękę niezamożnym szerokim warstwom społeczeństwa i obniżyć przedpłatę „Kurjera Pozn.“ o 20 proc., czego „Nowy Kurjer“ nie uczynił.

P. Fiesko gorszy się przykrym niewątpliwie faktem przejścia domu w ręce związku zawodowego, ulegającego wpływom socjalistycznym, ale nie gorszy się jakoś skrajną demagogją w stylu socjalistyczno-komunistycznym, uprawianą przez organ Centrali Zrzeszeń Lokatorskich p. t. „Lokator“, a p. red. Kaźmierczak też się pewnie nie gorszy tem, że ludzie czołowi Chrześcijańskiej Demokracji, a więc stronnictwa „Nowego Kurjera“, pragną, byśmy politycznie współpracowali z Polską Partją Socjalistyczną. Możeby się zalecało — nie w naszym interesie — dyskusji tej nie kontynuować.

„Odpadki ze Stronnictwa Ludowego: Kulisiewicz, Michałkiewicz i Dzdychy, jak wiadomo, organizują „Narodowe Chłopskie Stronnictwo Agrarne“. Stronnictwo to wydaje pismo pod podwójnym tytułem: „Piast Wielkopolski“ na Wielkopolskę i „Gazeta Chłopska“ na inne dzielnice państwa. Największym ideologiem tego piśmielstwa o podwójnym tytule jest p. Jan Kulisiewicz. Panu Kulisiewiczowi to, że się nie oczyścił z czynionych mu publicznie wielu zarzutów natury kryminalnej wcale nie przeszkadza pisać artykułów o Kościele, religji i innych rzeczach świętych. Poza p. Kulisiewiczem pisuje tam p. Michałkiewicz, który uważa, że nie jest jeszcze tak w Polsce dobrze, żeby się wszyscy na nim poznali. W bliskim czasie p. Dzdych na łamach tego pisma ma zabrać

Ludowcy „sanacyjni“

Roboty t. zw. ludowe „sanacji“ nie cieszą się ani powagą ani powodzeniem. Próba wygranania p. Bojki, zawiadła, bo tylko p. Bojko zgrał się. Niewiele zaszczytu spadło też na B. B. z przysparzenia także w r. 1928, p. Stapińskiego. Również i podejmowane na gruncie obecnego Sejmu próby wyłowienia ze Stronnictwa Ludowego podatnych jednostek nie przysparzają „sanacji“ sławy.

O ostatnich poczynaniach w tym kierunku pisze organ Stronnictwa Ludowego („Zielony Sztandar“)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Ograniczenie spoczynku świątecznego

Projektowana nowelizacja rozporządzenia o godzinach handlu

Ostatni „Tygodnik Handlowy“, poważny organ kupiectwa warszawskiego zamieszcza na naczelnym miejscu alarmujący artykuł w sprawie rzekomo już zdecydowanej nowelizacji rozporządzenia Prezydenta Rzpltej o godzinach handlu w kierunku zgłoa sprzecznym z postulatami chrześcijańskiego kupiectwa polskiego.

Ze wiadomości o grożącym handlowi polskiemu niebezpieczeństwie nie jest pozbawiona rzeczowych podstaw. o tem świadczy fakt złożenia przez Naczelną Radę Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego w prezydium rady ministrów oraz w ministerstwach przemysłu i handlu. spraw wewnętrznych i opieki społecznej memoriałów, w których wyluszczone zostało zasadnicze stanowisko kupiectwa polskiego w tej kapitalnej sprawie, jaką jest sprawa godzin handlu. Podjęte zostały też starania o uzyskanie audjencji u odpowiednich ministrów dla przedstawienia ustnego niezmiennych postulatów kupiectwa polskiego.

Poniżej drukujemy w obszernym streszczeniu wywody „Tygodnika Handlowego“, gdyż pokrywają się one w zupełności z naszymi poglądami:

Po długich, kilkuletnich zabiegach kupiectwa polskiego ogłoszone zostało r. 1928 rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z mocą ustawy, które realizowało zasadnicze nasze postulaty, wyrażanie bowiem ustalało zakaz otwierania przedsiębiorstw handlowych w niedziele i święta i w należyty sposób regulowało kwestję handlu wieczornego. Rozporządzenie to jednak faktycznie w życie wprowadzone nie było, a bowiem brak jest do niego rozporządzenia wykonawczego, bez którego władze administracyjne nie mogły wprowadzić w życie przepisów rozporządzenia Prezydenta.

Mimo więc formalnego obowiązowania rozporządzenia Prezydenta o godzinach handlu w praktyce przepisy jego nie były wprowadzone w życie. I cały szereg przedsiębiorstw handlowych branży spożywczej, wbrew wyraźnym przepisom rozporządzenia, jest otwarty w niedziele i święta; cały szereg tych przedsiębiorstw, również wbrew wyraźnym przepisom rozporządzenia jest poza tym stale otwarty w godzinach wieczornych wtedy, gdy inne przedsiębiorstwa są zamykane.

Wytworzyła się właściwie taka sytuacja, że wystarczyło nazwać przedsiębiorstwo kawiarnią, cukiernią, piwiarnią, czy owocarnią, ażeby móc korzystać wbrew ustawie z przywileju dłuższego otwarcia przedsiębiorstwa lub też handlowania w niedziele i święta.

Nie jest bowiem żadną tajemnicą, że w tych wszystkich kawiarniach, cukierniach, czy owocarniach, kryją się właściwie sklepy spożywcze. Nie potrzeba tutaj dłużej tłumaczyć, jak wielką konkurencją dla handlu spożywczego, który zamyka swoje przedsiębiorstwa o przepisanej godzinie 7-ej (u nas o godz. 6.30 — przyp. nasz), są te niezmiernie liczne drobne najczęściej przedsiębiorstwa otwarte do godziny 11-iej wieczorem, handlujące również w niedziele i święta. Stanowią one niewątpliwie najgłębszą bolączką handlu spożywczego.

Olóż nowela ma wzruszyć dwie kardynalne zasady, które uświęcone zostały w rozporządzeniu z roku 1928. Ma ponoć dopuścić handel w niedziele i święta i ma usankcjonować dzisiejszy stan bezprawny przez pozwolenie na dłuższe otwarcie pewnych przedsiębiorstw handlowych w godzinach wieczornych.

W sprawie handlu niedzielnego i świątecznego niejednokrotnie już kupiectwo polskie miało sposobność zaznaczyć swoje zdecydowane stanowisko. Zasada bezwzględnej świętowania niedzieli jest kategorię postulatów całego kupiectwa polskiego, które uważa, że uzasadniają go w pełni względy natury społecznej i religijnej, względy wiekowej tradycji.

Od długiego szeregu lat konsument polski przyzwyczajony jest do tego, że sklepy w niedziele są zamknięte i może on w dniu powszednim zaspokoić wszystkie swoje potrzeby; konsument nasz rozumie, że wycieczek należy się zarówno personelowi, zatrudnionemu w handlu, jak i samemu kupcowi.

Nie chcemy też wierzyć w ostatnie

pogłoski, które podają, że zezwolenie na otwieranie sklepów w niedziele i święta ma obecnie dotyczyć sklepów spożywczych, wykupujących świadectwa 4-ej kategorii. Byłoby to poza wszystkim innym, popieraniem najprymitywniejszych form handlu, za jakie niewątpliwie muszą być uznane drobne, wykupujące świadectwa 4-ej kategorii przedsiębiorstwa handlowe. Wytworzy się wtedy taka paradoksalna sytuacja, że ci, którzy największe ponoszą ciężary, ci, którzy dają zatrudnienie licznym rzeszom pracowników, ci którzy przodują w zawodzie kupieckim, ci którzy usilną pracą podnoszą swoje placówki handlowe, stwarzając z nich nowocześnie urządzone i prowadzone przedsiębiorstwa, ci wszyscy są bici legalnie uprawiana, lecz tak niezmiernie szkodliwą konkurencją, której wytrzymać nie są w stanie.

W najistotniejsze interesy branży spożywczej uderzałoby również zezwolenie na otwarcie niektórych przedsiębiorstw handlowych w tych godzinach, kiedy inne przedsiębiorstwa teje samej branży są zamknięte. Dłuższe otwarcie rzekomych owocarni, czy jadalni,

Jakie przepisy zawiera projekt noweli?

Nowela przewiduje rozszerzenie godzin handlu dla samoistnych sklepów tytoniowych i opałowych do 12 godzin na dobę (dotychczas 10 godzin), dla wędliniarń, mleczarni i sklepów z pieczywem do 13 godzin na dobę (dotychczas 12). Biura podróży, zajmujące się sprzedażą biletów kolejowych, okrętowych i lotniczych, chociażby ubocznie sprzedawały przytem bilety tramwajowe i teatralne, będą mogły być otwarte w dni powszednie do 12 godzin, w soboty i dni przedświąteczne do 14 godzin na dobę.

Sklepy z owocami, wodą sodową, mineralną, napojami chłodzącymi i słodyczami, będą mogły handlować w czasie od 1 maja do 31 października we wszystkie dni w tygodniu od 9 do 23, a w czasie od 1 listopada do 30 kwietnia od 9 do 21 godziny. Budki i kioski będą mogły być otwierane wcześniej, aniżeli o godzinie 9 rano, muszą jednak uzyskać zezwolenie władz.

W miejscowościach kuracyjnych wszystkie sklepy będą mogły być otwarte w sezonie od godz. 9 do 21, w innych zaś miesiącach do godz. 20.

Sprzedaż uliczna gazet i czasopism, żywych kwiatów oraz wyrobów tytoniowych będzie mogła odbywać się we wszystkie dni w tygodniu od 7 do 23 godziny. Sprzedaż uliczna wszelkich innych towarów wykonywana będzie w godzinach otwarcia odpowiednich sklepów. Na zasadzie specjalnych upoważnień władz, dopuszczona będzie we wszystkich miastach sprzedaż wyrobów tytoniowych w porze nocnej.

Według nowego rozporządzenia będą mogły być otwierane w niedziele i dni świąteczne w godzinach od 1 do 10 rano sklepy spożywcze, wykupujące świadectwa 4 kategorii, mleczarnie, zajmujące się wyłącznie sprzedażą mleka i nabiału, kwaciarnie oraz jatki z mięsem, chociażby w nich sprzedawano ubocznie wędliny. Zakłady fotograficzne mogą być otwarte w niedziele i święta od godz. 13 do 17. Biura podróży, sprzedające bilety kolejowe, tramwajowe, lotnicze i teatralne będą mogły być otwarte w niedziele i święta od 7 do 10 oraz od 13 do 17 godziny.

Za zgodą władz administracyjnych będą mogły być otwarte w niedziele i święta zakłady pogrzebowe. W ogrodach i parkach publicznych oraz w miejscach widowisk i zabaw publicznych może być dozwolona w niedziele i święta detaliczna sprzedaż owoców, słodyczy, napojów chłodzących, wyrobów tytoniowych, kwiatów i zabawek. Przy cmentarzach będzie można sprzedawać kwiaty, świece oraz inne przedmioty, służące do ozdoby grobów.

W czasie od 1 maja do 10 września może być dozwolona w niedziele i święta hurtowna sprzedaż owoców od godz. 6 do 9. W sezonie w miejscowościach kuracyjnych sklepy będą mogły być otwarte w dni świąteczne od 7 do 10 i od 13 do 17 godz.

Sklepy tytoniowe w miejscowościach, liczących poniżej 50 tysięcy mieszkańców, mogą być otwarte w niedziele i święta od godz. 8 do 10, a

jest dla kupiectwa niezdrową konkurencją, której normalne placówki handlu spożywczego, zmuszone do zamykania swych sklepów o godzinie 7 wieczorem, wytrzymać nie są w możności.

Dlatego, mimo pojawiających się wiadomości o nieuwzględnieniu kardynalnych postulatów kupiectwa polskiego odnośnie zagadnienia godzin handlu nie chcemy dać im wiary...

Do słusznych uwag „Tygodnika Handlowego“ dodać musimy od siebie, iż w zachodnich dzielnicach wprowadzenie zmian w dotychczasowych przepisach o godzinach handlu znakomicie by się przyczyniło do spótegowania naporu zydowstwa na nasz handel. Tutejsze organizacje kupieckie w sprawie świętowania, zajmowały zawsze zdecydowane stanowisko w obronie zasad religijnych.

Dowiadujemy się w ostatniej chwili, iż Związek Towarzystw Kupieckich w Poznaniu wysłał telegram do władz centralnych w Warszawie, zastrzegający się przeciwko projektowanemu zmianom a pozatem wystosuje obszerny memoriał uzasadniający stanowisko kupiectwa wielkopolskiego.

Z obrotu, jaki wzięła sprawa przepisów w godzinach handlu, wynika, iż wpływy kupiectwa zydowskiego sięgają bardzo daleko i wysoko.

w miejscowościach, liczących powyżej 50 tysięcy mieszkańców od 8 do 10 oraz 13 do 19 godz. We wszystkie dni w tygodniu będą mogły być czynne wszelkie miejsca sprzedaży, z nielicznymi wyjątkami (dewocjonalja, i benzyna), muszą być zamknięte w pierwszy dzień Bożego Narodzenia, Wielkiej Nocy, Zielonych Świątek oraz w dzień Nowego Roku.

Winni wykroczenia przeciw przepisom o godzinach handlu ulegną karze grzywny do tysiąca złotych. Nowela znosi możliwość odwoływania się do sądów od orzeczeń władz administracyjnych.

Nowe to rozporządzenie ma wejść w życie w 14 dni po ogłoszeniu.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Projektowana likwidacja kilku izb rzemieślniczych.** Z Warszawy donoszą iż ze względu na ciężką sytuację rzemiosła, które nie jest w stanie podtrzymać swą reprezentację zawodową w niektórych okręgach, Rada Izby Rzemieślniczych nosi się z zamiarem zlikwidowania 7 izb — Sprawa ta jest już w zasadzie rozstrzygnięta; chodzi tylko o odpowiedni wybór i dołączenie likwidowanych okręgów do pozostałych izb. Na terenie całej Polski działaloby zatem razem 11 izb rzemieślniczych.

(k) **Z Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego.** Założone przez centralne organizacje gospodarcze Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego ukończyło już prace organizacyjne i przystępuje do załatwienia poszczególnych transakcji. W początkowym okresie działalności przewidywane są transakcje z Bułgarią, Grecją, Jugosławią oraz niektóre transakcje z Węgrami. Ponadto opracowana jest większa transakcja kompensacyjna, polegająca na eksporcie szeregu naszych towarów do państw zamorskich wzamian za przywóz jabłek do Polski — Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego mieści się w nowonabytym domu Stowarzyszenia Kupców Polskich przy ul. Zielnej 50.

Naturalny kolor blond
i jedwabisty połysk
przez
Shampooon-Pixavon
z rumiankiem.

Tw 374

Z ZAGRANICY

(z) **Dwukrotne przesubskrybowanie angielskiej emisji skarbowej.** Donoszą z Londynu, że na wyłożoną w dniu 7 bm do subskrypcji emisję krótkoterminowych obligów skarbowych na sumę 50 milionów wpłynęło zgłoszeń na 100 mil. 325 tysięcy funtów szterlingów. Przydzielono tylko kwotę przewidzianą w planie subskrypcji.

(z) **W Czechosłowacji zabiera się rząd do karteli.** Według informacji z Pragi, w tonie rządu uzgodniono projekt nowej ustawy kartelowej, która zapewnić ma rządowi duży wpływ na ceny kartelowe. Ustawa ta stoi w związku z zamierzeniami rządu w kierunku niżenia cen.

(z) **Sowieckie transakcje kompensacyjne.** Według informacji prasy kanadyjskiej, między Sowietami a rządem kanadyjskim został zawarty układ kompensacyjny w którym ze strony Sowietów zobowiązano się dostarczyć 2 milj. tonn ropy naftowej, ze strony zaś Kanady 50 tys. tonn aluminium. Niejasną jest sprawa, co kraje powyższe mają zamiar zrobić z tak wielką ilością towarów, tembardziej, że produkcja aluminium w Rosji została już rozpoczęta i rozwija się pomyślnie.

Z meczu „Warta“ — „Pogoń“
Trzej jubileci niedzielnego spotkania. Od lewej Fontowicz obchodził jubileusz trzeciego meczu w barwach „Warty“, Kuchar który niedawno obchodził 20-lecie chlubnej pracy sportowej, Szerfke II, który grał w niedziele swój dwóchsetny mecz w barwach zielonych.

Na zdjęciu widzimy moment niedzielnego spotkania w hokeju na trawie między wrocławską drużyną „Stadion“ a drużyną „Czarnych“ z Poznania. Spotkanie zakończyło się zwycięstwem gości 3:1.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Doroczny zjazd pracowników adwokackich i notarialnych

W wczorajszą niedzielę odbył się w lokalu „Boulevard” zjazd Pracowników Adwokatury i Notariatu Ziem Zachodnich. Obrady zjazdu odbywały się pod znakiem groźącego bezrobocia w związku z przewidzianymi nowymi ustrojami adwokatury i notariatu.

Obrady zjazdu poprzedziło uroczyste nabożeństwo w kościele O. O. Salezjanów.

W sali powitał zgromadzonych p. Niełacny z Ostrowa, objaśniając powody, dla których zwolano delegatów Przewodnictwo obrad powierzono p. W. Dorożale, zaś do pióra powołano p. Zaradziaka. W zespole prezydjalnym zasiadli pp.: Kardaś z Bydgoszczy, Nowakowski i Harasiewicz z Pomorza oraz Kuncewicz z Gniezna. P. W. Dorożala obejmując przewodnictwo podkreśla, że obrady odbywają się pod znakiem dużego przygnębienia. Na horyzoncie bowiem zbierają się chmury, które godzą w istnienie szerokich mas urzędniczych w adwokaturze i notariacie. Są już nawet fakty (ustawa postępowania cywiln.), która w konsekwencji doprowadza do zwolnienia sił kancelaryjnych. Zaprowadzenie w adwokaturze aplikacji, jak również ustawa o ustroju adwokatury i notariatu, godzą w istnienie zgromadzonych.

Następnie p. Tad. Dorożala odczytuje protokół z ostatniego walnego zebrania, które się odbyło w Lesznie. Po szczególnie członkowie zarządu wygłaszają sprawozdania z całorocznej działalności.

Wyczerpujący referat omawiający położenie członków wygłosił im. komitetu wykonawczego p. Niełacny. Wskutek nowej ustawy, która niebawem ma wejść w życie, nastąpić musi

pełna pauperyzacja stanu urzędniczego. W końcu referatu odczytał p. Tad. Dorożala petycje do ministerstw i rezolucje. W dalszym ciągu obrad przeprowadzono zmianę statutu.

Obszerną dyskusję wywołała sprawa podwyższenia składek. W rezultacie pozostawiono składek na dawnej wysokości. Następnie referowano sprawę statutu funduszu zapomogowego. W kwestji tej przemawiali pp.: Kardaś i Werno z Bydgoszczy. W końcu dokonano wyboru zarządu, komisji rewizyjnej i sądu koleżeńkiego. Zarząd z drobnymi zmianami pozostał ten sam jak dotąd.

Ozywioną dyskusję wywołała sprawa przystąpienia do Unji Związku Pracowników Umysłowych. Uchwalono po dyskusji przystąpić do Unji, a wykonanie uchwały polecono zarządowi. Następnie zajmowano się raz jeszcze rezolucjami. Pierwsza dotyczy uregulowania położenia pracowników adwokackich i notarialnych.

Druuga rezolucja dotyczy spraw społecznych. Domaga się ona m. in. powołania do życia Izby pracy.

Trzecia rezolucja dotyczy ubezpieczeń społecznych. Przeciwwstawiła się ona kategorycznie projektowanemu ograniczeniu świadczeń ubezpieczeniowych, a w szczególności ograniczeniom świadczeń emerytalnych i przesuwananiu ciężarów deficytu działu bezrobocia wyłącznie na barki pracowników umysłowych.

Dalsza rezolucja omawia sprawy t. zw. pokątnego doradztwa, domagając się w sposób palący należytego rozwiązania tej kwestji. Ostatnia wreszcie rezolucja dotyczy sprawy kosztów sądowych. Wszystkie rezolucje przyjęto jednomyślnie. (z.)

Jubileusz pracy zasłużonej organizacji robotniczej

25-lecie **Katolickiego Towarzystwa Robotników Polskich**
na Górczynie

Zasłużona placówka narodowo-robotnicza, Katolickie Towarzystwo Robotników Polskich w parafji św. Krzyża na Górczynie, obchodziło w dniu wczorajszym 25-lecie swego istnienia. Obchód uroczysty zgromadził działaczy wspomnianego Towarzystwa i odbył się przy udziale delegatów Związku. Uroczystą mszę św. z udziałem delegacji bratnich stowarzyszeń, które przybyły z około 30 sztandarami, odprawił w kościele św. Krzyża ks. prob. Skórnicki, który też poświęcił nowy sztandar. Podniosłe kazanie wygłosił redaktor „Robotnika”, organu związkowego, ks. dyr. Michałowicz.

Po nabożeństwie odbyło się w pięknie przybranej sali kinoteatru „Polonia”, użyczonej bezpłatnie przez p. radnego Grzegorzewicza, zebranie uroczystościowe. Zagaił je jedynym przemówieniem przez Tow. p. Świekatowski, witając przybyłe duchowieństwo, chrześcijańskie sztandary i liczne delegacje. Przewodnictwo zebrania powierzono ks.

dyr. Michałowiczowi. Podczas zebrania wykonał chór męski parafji św. Krzyża na Górczynie pod dyrekcją p. Franciszka Szymańskiego śpiewy. Okolicznościowy referat o znaczeniu katolickiego ruchu robotniczego z szczególniejszym uwzględnieniem uroczystości jubileuszowej wygłosił ks. dyr. Michałowicz. W imieniu chrześcijańskich przemawiał p. radny Bresiński. P. radny Grzegorzewicz wspominał o przeszłości Towarzystwa. W serdecznych słowach o działalności towarzystwa jubilata mówił patron ks. prob. Władysław Skórnicki.

Uroczystość zakończono wspólną kawą i fotografią pamiątkową.

Wieczorem w wypełnionej po brzegi sali kina „Polonia” odegrano staraniem zespołu amatorskiego, rekrutującego się z kół członków, sztukę „Genowefa” pod reżyserją p. Czesława Grzegorzewicza. Amatorów wywiązały się dobrze ze swego zadania i zyskali powszechny aplauz zebranych. (kl)

Ulotki na Święto Chrystusa Króla

Tegoroczny Dzień Katolicki ma nam uprzytomnić, niebezpieczeństwo zalewające nas bezwstydy i pornografią. Doskonałym środkiem propagandy powyższego hasła wśród szerokiego mas jest wydanie — przez Generalny Komitet Dnia Katolickiego — ulotka: „Idzie wielka powódź”.

Nabywać ją można w biurze Generalnego Komitetu Dnia Katolickiego, które mieści się w Archidiecejalnym Instytucie Akcji Katolickiej w Poznaniu. Plac Nowomiejski 1 a. Cena za 100 sztuk zł 1,50.

Otwarcie nowej księgarni

W sobotę odbyła się uroczystość otwarcia nowej księgarni pod firmą Tetzlaw i Górski, przy pl. Wolności 7. W uroczystości tej uczestniczyło grono osób zaproszonych, przedstawiciele

świata naukowego, literatury i prasy. Aktu poświęcenia dokonał ks. prał. Taczak. W przemówieniu swem podkreślił doniosłe znaczenie kulturalne i społeczne każdej placówki księgarskiej. Księgarnia bowiem może pracować dla dobra powszechnego, kolportując jedynie książkę dobrą, lecz może także — znajdując się w ręku złych — siać spustoszenie moralne przez kolportaż książek wywrotowych lub pornograficznych. Nazwiska właścicieli nowej księgarni dają rekojmie, że pracować będą wyłącznie dla dobra powszechnego. I dlatego szczęście im Boże.

Urządzenie nowej tej placówki wytworne w każdym szczególe, księgarnia zaopatrzona w bogate działy wydawnictw polskich i zagranicznych.

Egon Petri

solistą czwartkowego koncertu
symfonicznego

Następny koncert Orkiestry Symfonicznej stoł. m. Poznania odbędzie się w czwartek dnia 20 bm. w Teatrze Wielkim.

Koncert ten zastępuje na szczególną uwagę naszych melomanów a to z powodu udziału głośnego holenderskiego pianisty-wirtuozu Egon Petriego, którego mistrzowska gra podziwialiśmy niejednokrotnie na jego recitalach które cieszyły się olbrzymią frekwencją. Egon Petri odegra Bacha koncert d - moll w opracowaniu Busoniego oraz Schuberta Fantazję na temat pieśni „Wedrowiec” z towarzyszeniem orkiestry.

Jako dyrygenta pozyskano świetnego i bardzo lubianego kapelmistrza Bronisława Wolfstala, pod którego kierownictwem orkiestra wykona Liszta Symfonię „Faust” i Maliszewskiego poemat symfoniczny „Bajka”.

Bilety w cenie 1 do 5 zł. w firmie A. Szrejbrovski ul. Gwarna 20, tel. 56-38.

Choroba Heine Medina

Na podstawie rozporządzenia ministra opieki społecznej z dnia 26 września 1932 r., z mocą obowiązującą od dnia ogłoszenia w „Dzienniku Ustaw”, to znaczy od dnia 14 października br. wydaje się nakaz zgłaszania wypadków ostrego zapalenia przednich rogów rdzenia (choroby zwanej Heine Medina).

Rozporządzenie zostało ogłoszone w myśl przepisów ustawy z dnia 25 lipca 1919 r., w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz występujących nagminnie.

Moc obowiązująca rozporządzenia niniejszego rozciąga się na okres sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

KALENDARZYK

Poniedziałek, 17 października 1932

Słońce: wschód 6,21; — zachód 16,54; — długość dnia 10 godz 33 min.
Księżyc: wschód 17,22; — zachód 9,50; — po pełni.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.:
Poniedziałek, godz 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 8 st. C., pochmurno, wiatr południowo-zachodni Ciśnienie atmosferyczne niskie 745 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 11 st. C., najniższa + 6 st. C.

Kal. rzek: Florentyn B.: jutro Łukasz Ew. Kal. słow.: Zytisława; jutro Bratumila.

Zebrania

Dzisiaj o 19 Koło Absolwentek II szkoły wydziałowej (sekcja literacka) w auli ul. Kręta;

- o 20 Kat. Tow. Rzemieślników Polskich w Domu Król. Jadwigi;
  - o 20 Stow. Młodzieży Obywatelskiej (Śródmieście) w ognisku al. Marcinkowskiego 26;
  - o 20 Zjedn. Prac. Rzemieśln. (Tow. Cechowej Czeladzi Krawieckiej) w sali 20 Domu Rzemieślniczego;
  - o 20 Stow. Seniorów Akademickiego Koła Misjologicznego U. P. w lokalu Zw. Akad. Koła Mis. ul. Gwarna 14;
- Jutro o 16.30 Sodaliczka Pań Miejskich pod wezw. Niep. Pocz. N. M. P. w uczelni im Dąbrowski, ul. Młyńska 10;
o 20 Narodowa Org. Kobiet (Wilda) u p. Kasprzakowej ul. Kilińskiego 15;
o 20.15 Sodaliczka Marjańska Akademików w asli sodal.;

Przy bólach reumatycznych w głowie, biodrach i ramionach, nerwobólach, bólach w udach i postrzałowych naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” stosuje się dla codziennego oczyszczenia przewodu pokarmowego. Ządać w aptekach i drogerjach, ng 5 869

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Posiedzenie Rady miejskiej odbędzie się w środę, 19 października o godz. 18,30. Na porządku obrad m. in. redukcja budżetu na rok 1932-33.

— * Sekcja Apologetyczna Sodaliczki Pań Akademickich. Zebranie odbędzie się we wtorek dnia 18 bm o godz. 20 w lokalu Kat. Zw. Polek. św. Marcin 68.

— * Komitet obchodu 20-lecia przy II drużynie im. Król. Jadwigi. Zebranie odbędzie się we wtorek, 18 bm. o godz. 10 u p. Fangrata (dawniej „Warszawianka”) Al. Marcinkowskiego.

— Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincencego à Paulo w parafji św. Jana w Poznaniu odbędzie swoje półroczne walne zebranie w środę 19 bm. w salce parafjalnej. O godz. 8 uroczysta msza św. i wspólna komunia św. pań, poczem zebranie, na którym wygłosi wykład ks. dyr. Musiołek.

WYSTAWY

— * Wystawa obrazów. Jeszcze tylko przez niedługi czas oglądać można wystawę obrazów artystów-malarzy Czyżewskiego, Dolżyckiego, Elstera, Lama, Potworowskiego i Taranczewskiego. Wystawa otwarta codziennie od godz. 10—16, plac Wolności 14 a, sala Makowskiego.

WYKŁADY

— * Basic English. Język angielski jest bodaj że najbogatszy w słowa ze wszystkich języków świata. A jednak wystarczy znać tylko około 800 wyrazów, aby móc się porozumieć, a nawet prowadzić korespondencję handlową w tym języku. O tym tronie języka angielskiego t. zw. „Basic English” mówić będzie dziś wieczorem o godz. 20 w sali 18 Collegium Minus konsul angielski, prof. Massey. Odczyt ten organizuje Towarzystwo Polsko - Angielskie w Poznaniu. Goście mile widziani.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * Pokaz racjonalnego i oszczędnego stosowania gazu w gospodarstwie domowym z referatem p. Zóltowskiej odbędzie się w środę, 19 bm. o godz. 17 w Poradni Gazowni Miejskiej przy ul. Grobla 15.

— * Miejsca dla chłopców w orkiestrze wojskowej. 55 Poznański pułk piechoty w Lesznie przyjmie kilku chłopców w wieku od 14—16 lat jako elewów do orkiestry pułkowej. Reflektanci zgłaszają się do egzaminu konkursowego (badanie zdolności muzycznych i fizycznych) dnia 21 października rb o godz. 7.30 w orkiestrze pułkowej. Koszary Kościuszkowskie w Lesznie, przedstawiając następujące dokumenty osobiste: 1) metryka urodzenia, 2) świadectwo z 7 oddziału 7-klasowej szkoły powszechnej, lub odpowiedniej ilości klas szkoły średniej, 3) świadectwo moralności ucznia i rodziców, 4) świadectwo obywatelstwa polskiego rodziców.

KRONIKA MIEJSKOWA

— * Z rąk niemieckich. W tych dniach dokonano poświęcenia i otwarcia fabryki musztardy „Palmo” przy ul. św. Rocha 8, której właścicielem jest p. H. Jarosz. Fa-

KRATKI SĄDOWE

Niezwykłe koleje życia sieroły — Epilog zajęcia z żydami w Grudziądzu

Z Inowrocławia donosi (jot):

Na ławie oskarżonych przed sądem grodzkim w Inowrocławiu zasiadł 12-letni Marcell Markowski, oskarżony o usiłowanie kradzieży roweru na szkołę niejakiego Podoskiego z Pionkowa.

Markowski urodził się w Rosji Sowieckiej, a straciwszy rychło rodziców, skazany był na własne siły w przerwaniu przez trudności życia. Ktoś mu podszepnął, że rodzice jego byli Polakami. Mając to na uwadze, starał się on kilkakrotnie przedrzeć przez granicę na stronę polską, co mu się też w końcu udało.

Tużając się z miejsca na miejsce w poszukiwaniu za kawałkiem chleba, dostał się Markowski na bruk inowrocławski. I tutaj starał się o znalezienie jakiegokolwiek zajęcia dla utrzymania się przy życiu. Pewnego razu dowiedział się, iż w jednym z pobliskich majątków poszukuje się chętnych do pracy. Nie namyślając się długo, udał się natychmiast w drogę, a po drodze zabrał... beznamiętny rower, aby prędzej dostać się na miejsce. Schwymano go jednak na gorącym uczynku i osadzono w rezultacie w więzieniu.

Sąd uwolnił oskarżonego od winy i od kary, mimo udowodnionej winy, ponieważ przepisy nowego kodeksu karnego nie zezwalają na karanie małoletnich poniżej lat 13. Zarządzono w myśl wskazań nowego kodeksu karnego oddanie Markowskiego w ręce sądziego opiekuńczego, który umieści go w domu wychowawczym, a nie poprawczym jak to przewidywał dawniejszy kodeks karny.

W dniu 19 czerwca br. na dancingu w pewnym ogrodzie publicznym doszło do zajść między gośćmi a kilku Żydami. W czasie ogólnego szamotanía się padł strzał, który zranił niejakiego Konnerberga. W związku z tem zajęciem prokurator pociągnął do odpowiedzialności sądowej 13 osób. W wyniku rozprawy sądowej, którą dwukrotnie przerywano, skazani zostali Edmund Hinz, Paweł Bendyk i Jan Kowalewski każdy na sześć miesięcy więzienia, Aleksy Przybyłowicz, Henryk Prałat i Alfons Dykowski każdy na 4 miesiące aresztu, a reszta oskarżonych każdy na 3 miesiące aresztu. Oskarżony Aleksander Jarzyński został uwolniony. Wszystkim sąd zawiesił karę na przeciąg 5 lat.

bryka ta istniała dawniej jako spółka pod firmą „Palermo”, a właścicielami jej poza p. Jaroszem byli Niemcy, którzy, doprowadziwszy przedsiębiorstwo do ruiny, wystawili je w rezultacie na licytację. Fabryka przeszła dzięki usilnym zabiegom p. Jarosza w ręce polskie Poświęcenia fabryki i biur dokonał ks. prob. H. Le-wandowski w obecności ks. kan. L. Jarosza, licznie zaproszonych gości i personelu. Ks. prob. L. w przemówieniu swem podkreślił ofiarę i rzadko spotykany czyn pp. Jarosów, którzy sprzedali wszystko, co posiadali, by tylko nie dopuścić do oddania fabryki w obce ręce. (z)

— * **Z targu.** Dnia 17. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3.40—3.60 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 4.00—4.20 zł; 1 kg. twarogu 0.70—1.00 zł; za litr śmietany 2.40—2.00 zł; mleka pełnego 22—26 gr; mendel jaj 1.65—1.90 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1.80—2.00 zł; słoniny wędzonej 2.20—2.40 zł; wieprzowiny 1.40—2.00 zł; wołowiny 1.40 do 2.00 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; skopowiny 1.40—2.20 zł; koziny 1.00—1.20 zł; smalcu 2.40—2.60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 2.50—4.00 zł; para kurcząt 2.00—3.50 zł; kaczkę 1.80—4.00 zł; gęś 4.00—6.50 zł; para gołębi 1.00—1.10 zł; para kuropatew 3.00 zł.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2.00—2.40 zł; okonia 1.20—1.40 zł; lina 2.20—2.40 zł; karpia 1.80—2.00 zł; sandacza 3.00—3.60 zł; suma 2.80—3.20 zł; mietusa 2.40—3.00 zł; leszcza 1.80 zł; 1 kilogram białych ryb 0.60—1.20 zł; 1 kg. karpia 2.40—2.60 zł.

Za ryby śnięte płacono 60—70 gr mniej. Za mendel raków płacono 0.50—1.50 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; pieczek marchewki 5—10 gr; kalia repy 10 gr; 1 kg szpinaku 30 gr; szczeni 10—20 gr; kapusty 20—40 gr; seleru 30 gr; 1 pieczek pietruszki 10 gr; 1 kg jarumzu 30—40 gr; 1 kg cebuli 15 gr; za kalia 5—50 gr; główkę sałaty 20—30 gr; 1 kg bobu 30—50 gr; pieczek rzodkiewek 10 groszy; 1 kg fasoli żółtej 0.80—1.00 zł; zielonej 40—60 gr; pomidorów 30—40 gr.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 0.80 do 2.00 złotych; za 1 kg jabłek 0.40—1.20 zł; gruszek 0.40—1.00 zł; 1 kg. borówek 1.60—2.00 zł; 1 kg. śliwek węgerek 0.80—1.20 zł; 1 kg. winogron 1.20—2.00 zł.

Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 4.00—8.00 zł; kurków (liszkek) 60—80 gr; borowików 1.40—2.40 zł; maślaków 20 gr; pieczarek 60 do 70 gr; rydzów 2.40—3.00 zł; podpienek 60—80 gr; pieczarek hodowanych 1.60 zł; zielenek 40 groszy; innych grzybów 50—80 gr.

Targ słaby. Ceny bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Eksplozja w aptece.** W aptece p. Władysława Dziezgowskiego (ul. Strusia 5) powstał ogień wskutek wybuchu balonu z olejem mineralnym. Pożar stłumiono, nim zdolał przybrać większe rozmiary. (kl)

— * **Swawolny alarm.** W niedzielę wieczorem wezwano miejską straż pożarną na ul. św. Antoniego w Starolecie. Jak się okazało, był to alarm jakichś niewyślędzonych swawolników.

niez i w Wzłachowie wybuchł pożar; tam spalili się 4 stogi (pszenicy i żyta).

— (Kradzież roweru.) Onegdaj skradziono p. Kasperskiemu rower. Złoczyńców nie schwytano.

— (Z T. C. L.) Otwarto tu znowu bibliotekę T. C. L. po dwumiesięcznej przerwie, przeznaczonej na uporządkowanie i oprawę książek. Dział powieściowy zawiera 507 dzieł, dział naukowy 134 dzieła, religijny 83 dzieła, dla młodzieży 231 dzieł, poezje 25 dzieł, razem 1060 tomów. Biblioteka otwarta jest w każdą niedzielę.

— (Rzadki jubileusz.) W czwartek obchodził 60-letni jubileusz małżeński p. Mateusz Mańka z małżonką swą z domu Tyślakówną. Na intencję Jubilatów odprawili mszę św. O. Ludwik, Franciszkanin. (hk.)

— * **Lwówek.** (Pielgrzymka.) Specjalnym pociągiem do Częstochowy wyruszyła stąd trzydniowa pielgrzymka dekanatu lwóweckiego, z ks. dziekanem Laskowskim jako jej inicjatorem i organizatorem na czele. Była to wogóle pierwsza pielgrzymka z tych stron do Częstochowy, dlatego też mimo ciężkich czasów skupiła ona poważną ilość pielgrzymów, bo zgórą 500. Najlepszym miernikiem uczuć, z którymi powrócili pielgrzymi do swych ognisk domowych, to pytania, z jakimi prawie uświadomienie zwracają się do organizatorów owej pielgrzymki, mianowicie, kiedy wyruszy następna pielgrzymka. Już dziś uchylić można nieco rąbka tajemnicy i zapowiedzieć wszystkich zainteresowanych, iż jeśli zapał ten potrwa dłużej, a czasy pozwolą, wówczas najprawdopodobniej następną pielgrzymką wyruszy w pierwszych dniach maja.

— * **Ostrów.** (10-lecie K. M. S.) Zasłużone u nas w dziedzinie kultury scenicznej Koło Miłośników Sceny obchodziło w niedzielę uroczystość obchodu 10-lecia pracy scenicznej. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w kościele, poczem odbyła się w Teatrze Miejskim akademja przy niezwykle licznych udziałach gości. Przemawiali prezes obecny K. M. S. kapitan rez. p. Nerski oraz p. Kazimierz Banach, który w pięknym przemówieniu dał historyczny zarys dorobku kulturalnego „Koła”, poczem rozdano dyplomy członkom założycielom. Odczytano mnóstwo telegramów gratulacyjnych, a życzenia osobiście złożyli pp. starosta, burmistrz i szereg przedstawicieli organizacji. Akademje urozmaiciły występy chóru „Echo” pod batutą p. prof. Kowalskiego i orkiestry 60 p. p. Wieczorem uroczyste przedstawienie poświęcone było wystawieniu tego samego utworu dramatycznego, którym Koło przed 10 laty rozpoczęło swą działalność sceniczną. Wystawiono dramat Zapolskiej „Tamten”. Teatr był przepelniony. Wysitek amatorów był poważny, sukces wspaniały. Zadawolona publiczność nie szczędziła oklasków wykonawcom.

— (Ku czci św. Tereski.) Stow. Młodych Polek „Jutrzenka” urządziło w niedzielę ku uczczeniu Patronki swej św. Teresy od Dzieciątka Jezus akademje, której osiada było przemówienie ks. wik. Klauusa. Prócz śpiewu i deklamacji wystawiono sztukę „Lilja Karmelu”.

— **Kursy dokształcające.** Tutejsze Koło T. N. S. W. prowadzi od 2 lat w miejscu „Gimnazjum dla dorosłych” obejmujące klasy od IV do VIII pod nazwą „Kursy dokształcające”. Nauka odbywa się wieczorem od 6tej do 9.30. Kursy są koedukacyjne typu humanistycznego i typu matematyczno - przyrodniczego. Nauka niebawem rozpocznie się. Kandydaci mogą się jeszcze zgłosić. (n)

— * **Środa.** (Tow. Czyt. Lud.) Biblioteka T. C. L. po zasileniu nowymi książkami otwarta jest we wtorki, piątki i

niedziele. Ruch czytelnictwa jest słaby, jak to wykazują zestawienia za ub. mies. Zarząd TCL zwraca się do mieszkańców miasta, by licznie niż dotąd korzystali z czytelnicy. W sprawie czytelnictwa odbyło się zebranie, na którym wygłoszono kilka referatów o działalności bibliotekarzy i o pracy w czytelnicy. Prezes TCL w Środzie, p. Perek, proponował również urządzenie „Dnia książki” celem rozpowszechnienia czytelnictwa książek.

— (Wieczór szopenowski.) Utworzył się specjalny komitet, który urządza dn. 23 bm. wieczór szopenowski. Na program złożył się: wykład, śpiewy i utwory Chopina.

— (Z Tow. Upiększenia Miasta.) W niedzielę 16 bm. odbędzie się wręczenie nagród i dyplomów obywatelom i osadnikom przez T. U. M. — za pięknie utrzymane ogródki, balkony itd. Stosowny wykład wygłosi p. Wróblewski, dyr. ogrodów kornickich (ak.)

— * **Strzelno.** (Akademja.) Liga Morska i Kolonialna w Strzelnie urządza w dniu 16 bm. w sali Parku Miejskiego uroczystą akademje, poświęconą propagandzie Morza Polskiego. Program przewiduje między innymi: śpiewy, deklamacje oraz referat. Wstęp za dowolnymi datkami.

— (Osobiste.) Zarządzeniem Okręgu Urzędów Ubezpieczeń w Poznaniu przeniesiony został z dniem 7 bm. dyrektor Kasy Chorych w Strzelnie p. Kubiński Leon do Centralnej Kasy Chorych w Inowrocławiu. Kierownikiem oddziału w Strzelnie zamianowany został b. kasjer p. Marjan Ruskiewicz. — Z dniem 1 bm. sędzia p. Majorek Michał przeniesiony został w stan spoczynku. Z dniem 1 bm. przejął urzędowanie w sądzie grodzkim w Strzelnie w charakterze sędziego powiatowego b. asesor sądu grodzkiego w Lesznie p. Klumiński Jan.

— (25-lecie pracy.) P. Jan Łyskawa, kierownik szkoły wydziałowej w Strzelnie, obchodził jubileusz 25-lecia pracy zawodowej. W uroczystym dniu w kościełku św. Prokopa odbyła się na intencję Jubilata uroczysta msza św. Po nabożeństwie na uroczystej akademji wręczono Jubilatowi szereg upominków.

— (Odnazczenie.) W gmachu b. starostwa strzeleńskiego odbyło się wręczenie odznak i dyplomów komisarzom spisowym za ofiarę pracę podczas drugiego powszechn. spisu ludności. Nasamprzód przemówił do zebranych p. starosta Stępiński z Mogilna, poczem wręczył odznaki. Komisarze naczelni pp. Jan Dąkowski ze Strzelna, Wit Kitkowski z Młynic i Weber Władysław z Markowic odebrali odznaki srebrne Pośród odznaczonych są członkowie O. W. P.

— (Z rady miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu uchwalono wydzierżawić piec pierścieniowy w cegielni firmy „Tri”. W dyskusji nad tą sprawą przewodn. p. Albin Radomski zaznaczył, że cegielnia miejska prosperuje dobrze. Radny Siupka, popierając wniosek, zaznaczył, że cegielnia ma widoki powodzenia, poza tem miasto posiada bogate pokłady gliny, najlepsze w okolicy, której zapas starczy na około 40 lat. Poza tem uchwalono dodatek do podatku dochodowego. (mc)

— * **Śrem.** (Groźny pożar.) W nocy 10 b. m. wybuchł we wsi Mowiczek w powiecie śremskim groźny pożar. Z niewiadomych przyczyn powstał na strychu domu mieszkalnego gospodarza Stanisława Maturskiego pożar, który w mgnieniu oka ogarnął cały budynek. Dzięki usilnej akcji ratunkowej, szczególnie zaś miejscowej siłkawkki, zdołano ostatecznie opanować groźny żywioł i ocalić położone w sąsiedztwie stodoły, napełnione po brzegi tegorocznymi zbiorami. Pastwą płomieni padł cały dom mieszkalny. Szkody sięgają 3 tysięcy zł. Straty pokrywa częściowo ubezpieczenie. (ek)

— **Koncert.** W niedzielę urządziła orkiestra J. Borowiaka w pełnej obsadzie 18 muzyków wielki koncert w sali p. Sałacińskiej. Sala była po brzegi wypełniona żądaniem kulturalnej rozrywki śremskim społeczeństwem. Piękny i obfity program koncertu wywołał w słuchaczach zrozumiałe zadowolenie. Zysk z imprezy przeznaczono częściowo na odzież zimową dla biednych dzieci miasta Śremskiego. (ek)

— * **Swarzędz.** (W sprawie „Ideowców.”) W związku z notatką w nr. naszego pisma z dnia 4 bm. pt. „Ideowcy” donosi nam p. Stanisław Siwek, że nie jest prawdą, jakoby 1) założyli „Strzelca”, 2) ubiegali się o urząd sołtysa, gdyż z powodu niedomagania na zdrowiu nie mógłby tego urzędu sprawować; natomiast prawdą jest, iż został wybrany prezesem P. W. i W. F.

Dobrzyca

Agencje „Kurjera Poznańskiego”
przejął od 15 października 1932 r.

Z. Banaszyński

Dobrzyca, Koźmińska 7.

Zamówienia oraz przedpłatę na listopad i dalsze miesiące prosimy uskutecznić odtąd tylko w wyżej wspomnianej agenturze, która przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych, bez żadnych dopłat.

Dostawa jeszcze tego samego dnia.

— * **Zbaszyna.** (Koncert Moniuszkowski.) Pod protektoratem ks. dziekana Plotki i burmistrza p. Ferfeta odbył się na sali Strzelnicy wielki koncert wokalnoinstrumentalny ku uczczeniu Stanisława Moniuszki. Do koncertu stanęły ochoczo wszystkie trzy miejscowe chóry: Tow. Śpiewu „Halka”, Chór Kościelny oraz młody Chór Męski. Po odśpiewaniu przez zespolone chóry „Polonezu towarzyskiego” zagał imprezę ks. Wasiela referatem o życiu Stanisława Moniuszki. Następnie kolejno występowały chóry. Chórem Tow. Śpiewu „Halka” dyrygował p. Dorożala, Chórem Kościelnym p. Lisiewicz, a Chórem Męskim p. Krański, kapelmistrz orkiestry kolejowej. Jako soliści śpiewali p. Sauerówna i p. Szymański Fr. Oklaski nie miały końca. Czysty zysk przełano na ręce prezesa „Caritasu” ks. dziekana Plotki Leona, poczem komitet wykonawczy został rozwiązany, lecz nie na długo, bo jak słychać, to w najbliższym czasie usłyszymy utwory Fr. Chopina.

— * **Znin.** (Obrona Częstochowy.) Dn. 15 bm. w sali Domu Polskiego wystawia Teatr Wielkopolski pod dyr. p. Bolesława Brzeskiego „Obronę Częstochowy”. Sztuka ta została wystawiona ku uczczeniu 550 rocznicy sprowadzenia cudownego obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.

— („Hitler u wrót.”) W najbliższych dniach przybywa do tutejszego miasta na jeden tylko występ Teatr Polski pod dyrekcją Jana Otrebskiego i wystawia sztukę w 2 obrazach i 3 aktach p. tyt. „Hitler u wrót” pióra A. Stankiewicza i J. Siemiątkiewicza. Sztuka ta demaskuje intrygi i knowania największego wroga Polski.

— (Wieczór pieśni.) W dniu 9 bm. w sali Domu Polskiego połączone chóry Tow. Śpiewu Kościelnego i Koła Śpiewackiego urządziły wieczór pieśni, połączony z uczczeniem 60 rocznicy śmierci twórcy nieśmiertelnej „Halki”, Stanisława Moniuszki.

Został również wygłoszony referat p. t. „Życie i twórczość Moniuszki”. Czysty zysk przeznaczono na odnowienie kościoła. (c. g.)

Z Kaliskiego

— * **Konin.** (Kto działa „antypaństwowo”?) Tutejszy „Głos Koniński”, pismo gadzinowe, czołgające się u podnóżka różnych „możnych”, ogłosiło znane „rewelacje” o Obozie Wielkiej Polski, nie bacząc na to, że „rewelacje” te zostały już dawno przez prasę narodową sprostowane. Nasi domorośli „sanatorzy” widząc, że ruch narodowy młodego pokolenia objął już całą Polskę, nie wylączając również Ziemi Konińskiej, nie mogą przeboleć, że ruch ten zdobywa coraz więcej zaufania. Bolesny jest fakt, że „sanatorzy” tutejsi nie widzą, iż rozwój O. W. P. na naszym terenie, opanowanym przez Żydów i komunistów, leży w interesie państwa. Kto tu działa „antypaństwowo”?

— (Zydów zezwolono.) W dniu wczorajszym w czasie targu Żydzi tutejsi nagabywali w sposób natarczywy przechodniów, oferując sprzedaż „kwiatka” na poparcie ziemi żydowskiej (Palestyny). Jak się okazuje, starostwo tutejsze zezwoliło Żydom na zbiórki uliczne. Bez komentarzy!

— (Rabin nie pozwolił sprzedawać soli.) W dniu 10 bm. do składu soli w Koninie, którego właścicielem jest Żyd Eljasz Rojewski, przyszło kilkunastu kupców po zakup soli. Skład zastali zamknięty z powodu święta żydowskiego. Właściciel składu poszedł do rabina po radę, co zrobić. Rabin zakazał sprzedawać sól, a kupcy, którzy przyjechali z dalekiej odległości, musieli odjechać z kwitkiem. Takie są skutki, kiedy monopol na sprzedaż soli oddaje się w ręce żydowskie.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Budzyń.** (Kradzież.) Po wyrwanu krat od okien włamali się nieznanzi złoczyńcy do składu białatów p. Karola Radomskiego i skradli, przez nikogo nie spostrzeżeni, towarów za 6000 zł. (sc)

— * **Gniezno.** (Nowy starosta.) W miejsce przeniesionego w stan spoczynku starosty gnieźnieńskiego p. Słabego — starostą gnieźnieńskim mianowany został p. Julian Suski naczelnik wydziału org. min. spraw. wew. (hr.)

— * **Kępno.** (Z Towarzystwa Pszczelarzy.) W domu letniskowym „Lido” w Antoninie odbyło się zebranie Towarzystwa Pszczelarzy. Oprócz sprawy cukru dla podkarmiania pszczoł, przedyskutowano kwestję zazimowania pszczoł, oraz zagadnienie, czy pszczoły zmatczają (bez matki) w żaden sposób podanej im syty nie przyjmą. Jeden z członków na podstawie własnego doświadczenia twierdzenie to uznał za prawdziwe.

— (Nowy klasztor.) W Sadowie, na szerokim szczyście górującego nad okolicą wzgórz, buduje się klasztor OO Pasjonistów. Pod dach doprowadzono już obszerną kaplicę i część klasztoru. OO Pasjonistów dotychczas jest dwóch i obaj pomagają robotnikom przy pracy, a budowniczym jest jeden z nich, O. Bartłomiej, który ostatnio w Bułgarii wybudował dla tego zakonu podobny klasztor. W Polsce ośrodkiem OO Pasjonistów jest Prasnysz; drugi ośrodek będzie więc w Sadowie. Założycielem Pasjonistów jest św. Paweł od Krzyża, żyjący w 17-tym wieku. (ck.)

— (Ceny targowe.) Na ostatnim targu w Kępnie płacono: za funt masła 1.20 zł., — 1.50 zł., za mendel jaj 1.30 zł., za parę gołębi 0.80 zł., parę kurcząt 2.50 — 2.80 zł., za kury 2.00 — 2.50 zł., za kaczkę 2.80 zł., gęsi 4.00 — 4.50 zł., za c. ziemniaków 1.50 zł.

— (Wybory do sejmiku powiatowego w Kępnie.) Urząd Wojewódzki zarządził przeprowadzenie wyborów do sejmiku powiatowego na terenie powiatu kępińskiego w miesiącu grudniu. Wiadomo, że sejmik powiatowy byłego powiatu kępińskiego został w początkach czerwca br. rozwiązany, a mandaty do sejmiku byłego powiatu ostrzeszowskiego, wobec zniesienia powiatu, wygasły. (ck)

— * **Kobylna.** (Pożary.) W ub. tygodniu wybuchł pożar u p. Beczki w Wielkiem Zalesiu. Spalił się stóg żyta. — Rów.

Dezynfekcja społeczna

Społeczeństwo nasze ogarnęła ciężka i zaraźliwa choroba. Nie pomagają lekarstwa, podawane ręką dbających o zdrowie nasze lekarzy, nie pomagają żadne środki; choroba nietylko nie znikła, ale nawet rozwija się coraz bardziej. Nie usunęliśmy bowiem dołd jej przyczyny, najgorszych jej zarządków!

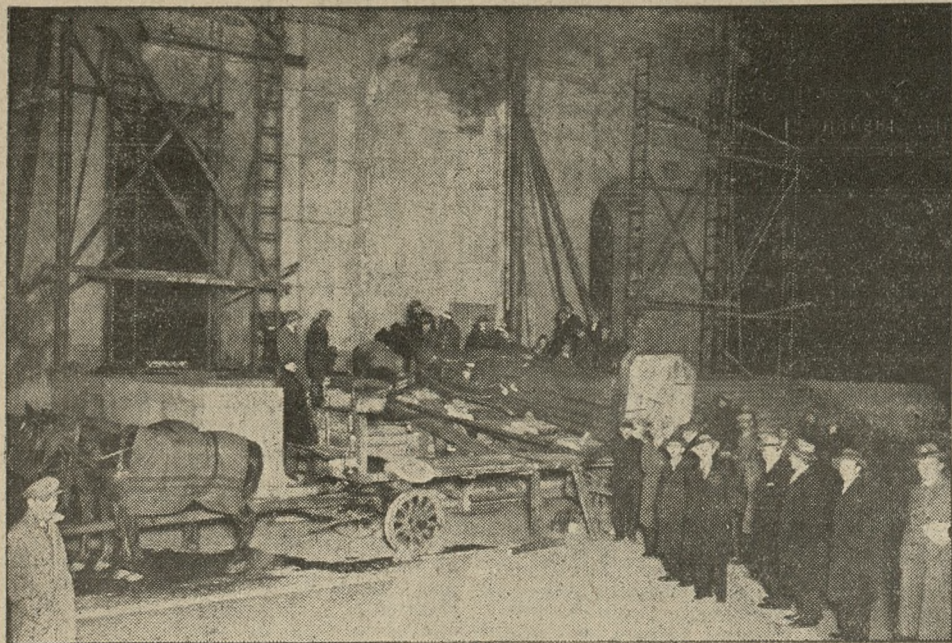
A cóż to za choroba? Jakież jej bakcyle? Tą straszną chorobą — to zgorzenie ogólne, niemoralne czyny to rozród coraz częstsze, to upadek życia rodzinnego! A niebezpiecznymi zarazkami są: pornografia, brud i bezwstyd! dopóki nie zniszczymy tych bakcylów, nie wyzdrowieje nasze społeczeństwo!

Tegoroczny „Dzień Katolicki” rzuca hasło walki z pornografią, ze zgorzeniem. A więc weźmy sobie do serca to hasło i stańmy do zapasów ze złem. Zabijmy zarazki zgorzenia, dezynfekujmy nasze społeczeństwo!!!

Wstrząsający wypadek na torze kolejowym

Z Kalisza donosi (mk.):
W ubiegłą sobotę około godz. 19-tej wracał z Kalisza bryczka, zaprzężoną w jednego konia, woźnica z majątku Mączniki, pow. ostrowski, Derdych Michał, lat 73. Jadąc drogą obok toru kolejowego, niedaleko Noskowa, Derdych miał przejechać przez tor, gdy w tem nadjechało auto, którego koń tak się przestraszył, że pociągnął bryczkę na tor, zerwał uprząż i pognął w pole. Bryczka zatrzymała się na torze. Zanim Derdych ochłonął z przerażenia, nadjechał pociąg w kierunku Kalisza

i całą siłą wpadł na stojącą na torze bryczkę. Bryczka strzaskana została na drzazgi, a Derdych wleczony przez lokomotywę jakieś 500 metrów, doznał niemal zmiążdżenia głowy, ponosząc śmierć na miejscu. Poza tem koła pociągu obciąży nieszczęśliwemu rękę i połamaly drugą rękę i nogi. Ciało Derdycha przywiezione zostało do Kalisza. Zauważywszy wypadek, maszynista zatrzymał pociąg, lecz Derdych już nie żył. Wypadek ten na jadących pociągiem pasażerach wywołał wstrząsające wrażenia.

Posąg Chrystusa w pomniku wdzięczności. Na zdjęciu widzimy moment przenoszenia posągu Chrystusa do pomnika wdzięczności, o czym pisaliśmy w dzisiejszym wydaniu porannym naszego pisma.

Miasto podziemne i jego życie

Za oazą Trypolisu rozciąga się pustynia Libijska; góle, żółte piaski; dalej zaczynają się zarysowywać na horyzoncie nagie skały. Droga wije się w górę, poprzez urwiska, wąskie przesmyki. Zbliżamy się do Garian, miejsca, gdzie znajdują się wykopaliska prawiecznego miasta biblijnego Garian. Jest to jedyne na świecie miasto podziemne, którego przeszłość sięga kilku tysięcy lat. Mieszkańcy wychodzą z podziemi na światło dzienne tylko po to, aby wyprowadzić na paszę bydło i uprawiać plantacje oliwek.

Na powierzchni widzimy kwadratowe, duże otwory. Są to „płuca” miasta, prawdziwe kanały wentylacyjne. Poprzez te otwory widzi się na dole na głębokości 3 do 4 pięter grupki ludzi. Zejście na dół do podziemi prowadzi przez wąskie, ciemne korytarze. Rodzaj płacyku półciemnego światła dzienne przedostaje się skąpym promieniem. W murach domów widać półokrągłe otwory, to wejścia do domów.

Wszyscy mieszkańcy tego jedyne w swoim rodzaju miasta — to Żydzi. Blisko 10 000 ludzi żyje tu w pomroce podziemi. Wąziutkie ulice wiją się i od czasu do czasu wypadają na mały, okrągły plac, który w ponurem półświatle wygląda jak krater wulkanu.

Życie tego cudacznego miasta, jak opowiadają jego mieszkańcy, jest istnym paradoksem nawet w tej półdzikiej części Afryki. Mieszkańcy nie prowadzą z zewnątrz handlu ze światem zewnętrznym, zajmują się rzemiosłem, ale tylko na swoje potrzeby. Panuje tu zupełna i idealna autarkja, administracyjnie zaś (jest to na terenie kolonii włoskiej) korzystają z autonomji. Rządzą się oni własnym prawem, nie znają i nie posiadają więzień, sądy składają się z wybranych przedstawicieli. Kradzież i zabójstwo są zupełnie nieznanymi i niespotykanymi w tym światku wydarzeniami.

Ludność Garianu jest biedna — rzecz prosta. Mieszkania — maleńkie, ubożne, pozbawione prawie zupełnie mebli. Każda rodzina wypieka sama chleb na swoje potrzeby domowe, mięso jest rzadkim przysmakiem. Ubóstwo mieszkańców jest tak wielkie, iż władze włoskie zwolniły ich od płacenia jakichkolwiek podatków.

W XX wieku płynie życie tych kilku tysięcy mieszkańców miasta podziemnego tak samo, jak płynęło setki lat temu: prymitywnie, bez wszelkiego kontaktu z cywilizacją, ze światem otaczającym. Or.

Amerykańskie niedorzeczności rozwodowe

Bywają różnego rodzaju rozwody. Bywają rozwody „na wesolo”, smutne, tragiczne, krotochwilne itd., a przedewszystkiem kwitną, jak wiadomo, najobficiej w Ameryce. Tam rozwody są na porządku dziennym. W Oakland, w Kalifornji, p. Michał Connolly uzyskał rozwód na zasadzie „braku subtelności gastronomicznej” — i w tem tkwi ból — ból żołądka. Sąd uznał wniosek oskarżyciela, uzasadniając wyrok wyrazem „brak subtelności gastronomicznej”. Oto delikatny sposób, by zaznaczyć, że żona nie miała pojęcia o gotowaniu. P. Franklin z Manosquan, w New Jersey, miał za żonę markietankę. On waży 53 kg — ona 85. Słodka potowica (!) poskramiła czynnie chudego małżonka do pęty, dopóki mu się to nie spryknęło. Odwołał się o pomoc do sądu, który go z niewoli uwolnił. Zwykle wydarzenie — uwytknione powiedzonkiem żony, która po wyroku lamentowała: „A teraz, na kim będę mogła się wyładować?” — Drugi wypadek rozwodu z brutalności: Panią Bass ze Springfield, w Missouri, uderzył małżonek pięścią w szczękę, która wysunęła się z zawiasów. „Czuły” małżonek nie pozwolił następnie na przywołanie lekarza. Żona w bek, z bólu i złości. Brutalny małżonek czesze ją drugim kufakiem i... szczęką wraca na swe właściwe miejsce.

Militarystyczne papierosy

W Niemczech wystawy sklepów z wyrobami tytoniowymi zawalone są pudełkami papierosów i cygar, na których obrazkowo przedstawiono historie wojen o „wyzwolenie” Prus. — Pięknie pokolorowane obrazki wyobrażają postacie wodzów — Blüchera, Seidlitz, Yorka, żołnierzy pruskich w historycznych mundurach etc. etc. Gatunki papierosów i cygar oznaczone są nazwami bojowymi, np. „Szturm”, „Alarm”, „Dobosz”, „Pobudka”, „Front” etc etc — Dodać należy, iż fabryka, która produkuje te papierosy i cygara, należy do zwolennika Hitlera.

Kobiety lepiej zdają egzaminy

Pruskie ministerstwo oświaty stwierdziło na podstawie obliczeń statystycznych za ostatnie 18 lat, iż na 16 586 mężczyzn, którzy przystąpili do egzaminów na dyplom wyższy, „obcięło” się 25,6 procent, otrzymało stopnie dobre 74,4 procent. Natomiast na ogólną liczbę 3 798 kobiet ścięło się przy egzaminie tylko 12,1 procent, otrzymało dobry stopień 77,9 procent. Cyfry te są naoczny potwierdzeniem faktu, iż kobiety są sumienniejsze i pilniejsze w pełnieniu podjętej przez siebie pracy.

Rekordowa pośredniczka w kojarzeniu małżeństw

W miejscowości Tresilico, w Kalabrii (Italia) zmarła w tych dniach najsłynniejsza w całym kraju pośredniczka w kojarzeniu małżeństw, E. Pistoni. Liczba skojarzonych przez nią małżeństw dochodzi do fantastycznej cyfry 10 000, przyczem zakres działania tej pośredniczki rozciągał się głównie na gminy wiejskie, których stosunki znała ona na wylot.

„Postąpiłem źle, to prawda — oświadczył mąż sędziemu; — ale zło przecież naprawilem.”

Roy Swanson z Chicago, nie żył w zgodzie z żoną. Rozeszli się, lecz skąpy małżonek wzbierał się wypłacać żonie alimenty. Żona oddaje sprawę do sądu cywilnego. Mąż narzeka na kryzys, na coraz gorszy stan interesów, wreszcie czyni następującą propozycję: „Posiadam mały grunt na cmentarzu — i chętnie odstąpię go żonie na własność, w zamian za pieniądze, jakie mam jej wypłacić.” — „Chętnie, odpowiada żona — ale pod warunkiem że on będzie pod powierzchnią tego gruntu.” Takich przykładów jest bez liku. S. F.

Ośmiu uczniów szkoły pod wezw. Matki Boskiej Anielskiej w Londynie przygotowuje się do wyjazdu do Stanów Zjednoczonych, gdzie w kilku słynnych kościołach amerykańskich śpiewać będą dawne pieśni i kantyczki angielskie. Próby tego chóralnego śpiewu odbywają się często w ogrodzie szkolnym.

Odnalezienie „Groty Sybilli”

Prof. Amadeusz Majuri, dyrektor wykopalisk w Herkulonum i Pompei po długich i starannych poszukiwaniach odnalazł autentyczną Grotę Sybilli w Kumei, w Kampanii, w której według Wirgiliusza wróżka poświęcona Apollinowi przepowiedziała Eneaszowi i jego towarzyszący założenie Rzymu. W najbliższym numerze Biuletynu studjów śródziemnomorskich ukazuje się relacja prof. Majuriego o poszukiwaniach, prowadzonych od 1928 r. t. j. od czasu kiedy znakomity archeolog zwątpił w prawdziwość przypisywania siedziby Sybilli pieczarom pod Monte Grillo w Kumei, stwierdzając, iż pieczary te posłużyły rzymianom do przeprowadzenia drogi wojskowej w czasie walk pomiędzy Antoniuszem i Oktawjuszem pomiędzy wybrzeżem Kumei a Portus Julius na jeziorze Averno, a więc nie mogły być siedzibą Sybilli, uważaną za miejsce święte przez rzymian. Tembardziej, że w IV wieku naszej ery Grota Sybilli została dokładnie opisana przez anonimowego autora i że w VI wieku po Chr. dwaj historycy opisali wewnątrz słynnej pieczary, a opisy te nie odpowiadały wyglądowi pieczary pod Monte Grillo. Najzupełniej przypadkowo zwiadzając piwnice należące do znanego właściciela winnic, Poerio, prof. Majuri spostrzegł na jednej ze ścian otwór, przez który przedostano się do wnętrza długiego korytarza, prowadzącego do właściwej Groty Sybilli, odpowiadającej nietylko opisom w szóstej księdze „Eneidy” ale i tym z IV i VI wieku. Jak się okazało, sanktuarjum Sybilli przez pewien czas służyło jako cmentarz chrześcijański, a wreszcie jako olbrzymi zbiornik wody.

Odkrycie fresku z XIV wieku

W kościele parafjalnym w Montalcino we Włoszech odkryto dzięki przypadkowi nad głównym ołtarzem dobrze zachowany fresk z XIV wieku, doskonałego pendzla. Przy bliższym badaniu przez znawców okazało się, że fresk został wykonany przez mistrza szkoły sienneńskiej, Piotra Lorenzetti’ego, który pracował w Montalcino w pierwszej połowie XIV stulecia.

Szwedzi konsumują coraz więcej kawy

Sprawozdanie Szwedzkiego Centralnego Biura Statystycznego wskazuje iż konsumcja kawy w Szwecji osiągnęła w roku 1931 rekordową cyfrę 52 800 tonn to jest o 7 800 tonn więcej niż w r. 1930. Każdy mieszkaniec Szwecji skonsuował w roku 1931 przeciętnie 8,6 kg kawy, gdy w r. 1930 wypadło na głowę tylko 7,3 kg.

Wobec stwierdzenia tego faktu dziennik sztokholmski „Dagens Nyheter” zwrócił się z zapytaniem do szeregu lekarzy szwedzkich czy zwiększona konsumcja kawy nie przyczyniła się do wzrostu chorób nerwowych i żołądkowych. Odpowiedzi, jakie nadesłała większość lekarzy, brzmiały uspokajająco: lekarze twierdzą, że o ile konsumenci kawy nie cierpią na zaburzenia nerwowe lub żołądkowe, napój ten — nie nadużywany oczywiście — nie może szkodzić organizmowi.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Odsłonięcie pomnika Józefa Montwiła w Wilnie

W Wilnie odbyło się uroczyste odsłonięcie pomnika śp. Józefa Montwiła, znanego filantropa i działacza na niwie katolicko-społecznej twórcy wielu instytucji kulturalnych i dobroczynnych. Mszę św. odprawił ks. arcybiskup Romuald Jałbrzykowski, metropolita wileński w kapicy OO. Franciszkanów. Podniosło przemówienie wygłosił ks. biskup Kazimierz Mikołaj Michałkiewicz, sufragan wileński. Obchód ku uczczeniu pamięci Józefa Montwiła został zorganizowany przez specjalny komitet pod przewodnictwem p. Ludka Ostreyki, jednego z bliskich współpracowników Montwiła. Na nabożeństwie i przy odsłonięciu pomnika byli obecni przedstawiciele władz państwowych, magistratu m. Wilna oraz instytucji powstałych z inicjatywy zmarłego.

Nadużycia i defraudacje

Jak donoszą pisma stołeczne, do kancelarii sędziego śledczego Przewlockiego wezwani byli dwaj urzędnicy ministerstwa skarbu. Po przesłuchaniu sędzia zastosował w stosunku do obu areszt. Obaj urzędnicy zostali przewiezieni do więzienia na Pawiaku. Są oni oskarżeni o nadużycia. Ze względu na toczące się śledztwo nazwiska obu aresztowanych są trzymane w tajemnicy.

Sąd wojskowy w Warszawie skazał urzędnika cywilnego PKU Lucjana Młodowskiego na rok więzienia za przywłaszczenie 5 000 złotych z funduszy wojskowych, przeznaczonych na wypłatę poborów. Młodowski pracował w PKU od 10 lat. Zastępując płatniczego kilka razy wziął z kasy po kilkaset złotych — Defraudacja została wykryta podczas kontroli. Młodowski tłumaczył się, że pieniądze potrzebował na leczenie żony i dzieci.

W toku dochodzenia natomiast ustalono, że Młodowski budował sobie dom. Na tym niewykończonym budynku uzyskano zabezpieczenie części zdefraudowanych pieniędzy skarbowych.

Ponadto donosi prasa, iż nadużycia w samorządach powiatu i województwa warszawskiego przybierają niepokojące rozmiary. Oskarżonych jest o rozmaite nadużycia i odpowiadać będzie przed sądem około pięćdziesięciu soltysów i wójtów.

Prawosławie w woj. krakowskim

W rocznicę rozstrzelania ks. Sandowicza przez wojska austriackie za rzekomą działalność moskalofilska, urządzili rusini obrządku prawosławnego przed paru dniami uroczyste nabożeństwo na jego grobie na cmentarzu w Zduni, w powiecie gorlickim. Na uroczystości tę przybyli z procesjami duchowni prawosławni z powiatu jasielskiego i gorlickiego, prowadząc za sobą około 3 000-ną rzeszę. Wynikiem tej manifestacji było doraźne przejście na prawosławie około 300 osób z parafji greko-kat. Regetów Wyżny.

Należy podkreślić, że niedawno temu przeszły na prawosławie gminy Regetów Wyżny i Skwirtne. Utrzymuje się powszechne przekonanie, że pobieranie zbyt wysokich opłat za usługi religijne ze strony księży greko-katolickich przyczyniło się do apostazji w szeregach ruskich. (KAP).

Konkurs światowy na budowę nowej dzielnicy w Sztokholmie

Międzynarodowy konkurs na plany budowy nowej dzielnicy mieszkalnej w Sztokholmie wzbudził olbrzymie zainteresowanie w całym świecie, a z 33 krajów nadesłano listy i zapytania od 350 architektów w sprawie planów. Wielu fachowców udało się nawet osobiście do Sztokholmu, aby na miejscu poinformować się z pierwszej ręki o warunkach budowy i poznać teren. Budowę nowej dzielnicy podejmuje samo miasto, a informacje i korespondencje w tej sprawie przeprowadza miejski wydział regulacyjny miasta Sztokholmu.

Lingwista

— Dupont twierdzi, że w ciągu jednego miesiąca nauczył się mówić płynnie po angielsku.

— Nie może mi się to pomieścić w głowie.

— Anglikiem też nie. (Le Rire).

Londyński urząd pocztowy wypowiedział walkę „radio-pajęczarom”, uchylającym się od opłaty za korzystanie z sieci radiowej. W tym celu używa specjalnych wozów, które objeżdżają po mieście i wykrywają niezarejestrowane aparaty.

Organizacja komisji dyscyplinarnych

W ostatnim numerze (87) „Dziennika Ustaw” zostały ogłoszone rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, wprowadzające zmiany w niektórych postanowieniach ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej, następnie o organizacji komisji dyscyplinarnych, wreszcie w przepisach rozporządzenia z dnia 6 marca 1928 r. o policji państwowej. Wszystkie najnowsze rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej są opatrzone datą 7 października 1932 r.

Zmiany, dotyczące pragmatyki dla funkcjonarjuszy państwowych szczegółowo omówimy później; różnice zaś, jakie zostały wprowadzone w ustawie o organizacji komisji dyscyplinarnych, streszczamy poniżej.

Pozostają nadal komisje dyscyplinarne, czynne przy władzach podlegających bezpośrednio władzy naczelnej, oraz komisje przy władzach naczelnych — ale w miejsce wyższej komisji dyscyplinarnej, czynnej przy prezecie ministrów powołuje się odwoławcze komisje, czynne przy władzach naczelnych.

Przewiduje się utworzenie komisji dla podlegających rozporządzeniu funkcjonarjuszy szkół akademickich i wogóle wyższych na podstawie oznaczenia przez ministra wyznań religijnych i oświaty.

Skład komisji dyscyplinarnych, które dotąd powstawały z nominacji prezesa ministrów lub właściwych władz naczelnych — teraz ustala rada ministrów, trzymając się zasady, że ich członkowie powinni być samodzielni i

niezawisli w wykonywaniu swoich funkcji.

W odniesieniu do rzeczników dyscyplinarnych dodaje się objaśniający przepis, że w dziale ministerstwa spraw wojskowych mogą być wyznaczeni oficerowie, a w dziale sprawiedliwości — sędziowie lub prokuratorzy.

Wreszcie prawa i obowiązki zarówno rzeczników jak i obrońców dyscyplinarnych były dawniej dokładnie określone w ustawie — obecnie ustala rada ministrów w drodze rozporządzenia. Prezes rady ministrów może w porozumieniu z odnośną władzą naczelną delegować jednego ze swoich rzeczników, zamiast właściwego rzecznika. Nad jednolitością postępowania władz i rzeczników czuwa również prezes rady ministrów.

Postanowienia powyższe nie mają zastosowania do pełniących służbę w policji państwowej — jak to dotąd miało miejsce. Natomiast stosuje się nadal do pracowników przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon”.

Sprawy dyscyplinarne, co do których przed dniem wejścia tego rozporządzenia nastąpiło doniesienie w myśl dotychczasowych przepisów, toczą się do końca wedle tychże przepisów a jedynie przy nowych komisjach.

Rozporządzenie o organizacji komisji dyscyplinarnych wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1932 r.

Jak donosi krakowski „Naprzód”, przewidziana ma być również dalsza zmiana pragmatyki nauczycielskiej.

Zmiana pragmatyki urzędniczej

W tych dniach zostało ogłoszone przez „Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej” rozporządzenie Prezydenta Rzplitej, nowelizujące ustawę o pragmatyce służbowej urzędników państwowych. Ustanowionych zostało w myśl tego dwanaście stopni służbowych. W pierwszej kategorii rozpoczyna się pracę od 8 stopnia służbowego, w drugiej od 10 stopnia, a w trzeciej od 11 lub 12 stopnia służbowego. W wypadkach wyjątkowych może premier zezwolić na rozpoczęcie pracy w służbie państwowej od wyższego stopnia służbowego.

W pierwszej kategorii mianowanie urzędników i awansowanie do wyższych stopni wymaga każdorazowej zgody premiera. Mianowania na stanowiska podsekretarzy stanu i wojewodów dokonuje Prezydent na wniosek właściwej władzy naczelnej, uchwalony przez Radę ministrów. Ambasadatorów, ministrów pełnomocnych oraz innych urzędników podlegających ustawie, mianuje Prezydent Rzplitej na wniosek właściwej władzy naczelnej, przedstawiony w porozumieniu z premierem. Urzędników kancelarii cywilnej mianuje Prezydent za kontrasygnatą premiera. Urzędników sejmiku mianuje marszałek sejmiku, urzędników senatu — marszałek senatu.

Stosunek hierarchiczny między urzędnikami, pełniącymi obowiązki przywiązane do stanowisk danej kategorii, zależy nie od posiadanego stopnia służbowego, lecz od rodzaju stanowiska, którego pełnią obowiązki. Urzędnikowi niewolno przyjąć zajęcia ubocznego, przynoszącego mu jakąkolwiek korzyść materialną, bez zezwolenia władzy naczelnej, lub władzy przez nią upoważnionej, udzielając zaś zezwolenia urzędnikom władz naczelnych wymaga zgody premiera. Urzędnik awansuje do bezpośrednio wyższego stopnia służbowego wedle uznania władzy przełożonej przy zachowaniu postanowień art. 17 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Właściwa władza naczelna za zgodą prezesa rady ministrów przenosi stalego urzędnika w stan nieczynny w dwóch wypadkach: gdy wskutek zmiany w organizacji władz i urzędów niema dla niego czasowo odpowiedniego stanowiska służbowego w tym samym dziale zarządu państwowego, oraz gdy zająd okoliczności nie pozwalające ze względu na dobro służby na dalsze jej pełnienie w tym samym dziale zarządu państwowego. Podsekretarzy stanu i wojewodów przenosi w stan nieczynny Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek właściwej władzy naczelnej, uchwalony przez radę ministrów.

Urzędnik, który w ciągu bezpośrednio po sobie następujących trzech lat otrzymał dwukrotnie niedostateczną ocenę kwalifikacyjną, sporzą-

dzaną corocznie z końcem każdego roku kalendarzowego — musi być zwolniony ze służby przy zachowaniu jednak nabytych praw emerytalnych.

Każdy przełożony, powołany do wykonywania bezpośredniego lub pośredniego nadzoru służbowego, ma prawo zawiesić urzędnika w pełnieniu służby, gdy ten odmówił jawnie posłuszeństwa wśród szczególnie ważnych okoliczności lub gdy ze względu na jakość występkę służbowego, zarzuconego urzędnikowi, dalsze jego pozostawanie w służbie naraziłoby poważnie urząd lub groziło dobremu państwu. Przeciwno zarządzeniu władzy służbowej przysługuje zawieszonemu prawo wniesienia zażalenia w terminie 5 dni do władzy bezpośrednio wyższej. Władza bezpośrednio wyższa może z urzędu uchylić zawieszenie. Wniesienie zażalenia przeciw zawieszeniu nie wstrzymuje skutków tego zawieszenia. Gdy obwinionego skazano na karę dyscyplinarną, czasu zawieszenia w służbie nie zalicza się do czasu służby czynnej.

Urzędnicy 2 i 3 kategorii, którzy do dnia wejścia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, zmieniającego niektóre postanowienia ustawy o państwowej służbie cywilnej, uzyskali wyższe stopnie służbowe od ustalonych w tem rozporządzeniu, zatrzymują posiadane stopnie służbowe w dotychczasowej kategorii stanowisk.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej wchodzi w życie z dniem 1 listopada.

SPORT

Walne zebranie „Unji”

Roczne walne zebranie Oddz. pływackiego „Unji” odbyło się przy liczny udziałzie członków, pod przewodnictwem por Jankowskiego, kapłana P. O. Z. P.

Po przyjęciu protokołu przystąpiono do sprawozdań, które składali pp. prezes — red. A. Piotrowski, sekretarz — Kłemiński, skarbnik — Dworzeński, kronikarz — W. Piotrowski, kapitan sp. — Antoniewicz i za komisję rewizyjną — Richter.

Jak wynika z tych sprawozdań, postęp zanotowano we wszystkich działach prawie w dwójnasób w stosunku do ubiegłego roku. Liczba członków wzrosła o 103 razem do 367. W ciągu roku skreślono jednak 87. Obrót kasowy przekroczył 2000 zł, przyczem na samo startowe do zawodów wpłacono prawie 300 zł a należności do związków 180 zł. Imprez własnych zorganizowano 7, wtem zawody z „A. Z. S.” — Warszawa, VIII Międzynarodowy, długodystansowe mistrzostwa Polski w Międzychodzie i zawody propagandowe w Zbąszyniu.

Ogółem na 160 czynnych członków — 81 startowało w 28 zawodach (wtem 13 poza Poznaniem), zajmując 477 punktowanych miejsc.

Największy sukces uzyskano zdobywając, z dużą przewagą punktów, mistrzostwa okręgowego po raz siódmy z

rzędu, oraz 11 nagród wędrownych, w tem puhary za zwycięstwa drużynowe w mistrzostwach i w zawodach „Warty”, „H. C. P.”, „Astry”, miejsk. komitetu oraz we własnych.

Jako jedyny klub w Polsce — „Unja” wystawiła cztery drużyny w pilce wodnej, z których pierwsza debiutowała w lidze, druga w klasie A., trzecia zdobyła mistrzostwo klasy B., a czwarta klasy C. — Instruktorzy Oddziału prowadzili kursy miejsk. komitetu i w obozie w f. w Sierakowie. W punktacji zawodników zajmują: panie: 1. Bluelonówna 114 p., 2. Urbańska J. 88 p., 3. Antoniewiczówna 82 p.; panowie: 1. Kuźdowicz 95 p., 2. Matecki 85 p., 3. Stanek 65 p.

Po udzieleniu absolutorium i wyrażeniu podziękowania ustępującemu zarządowi, przystąpiono do wyborów nowego, które dały następujący wynik: prezes — A. Piotrowski, wiceprezes adm. — por. Jankowski, wpr. sport. — Antoniewicz, sekretarze — Orwatówna i Malecziński M., skarbnik — Dworzeński, kapitanowie — Matecki i Piotrowski W., kierownik młodz. — Richter, kier. pań — Urbańska H., kronikarz — Glaser, gospodarz — Wesolowski, komisja rew. — Maciejewski, Stanek i Plich. Na zakończenie odbyło się wydanie nagród za ubiegły sezon. (wz)

Regaty żeglarskie

W regatach urządzonych na jeziorze w Kiekrzu przez Harc. Druż. Wilków Morskich, brało udział 8 zespołów w biegu długim i 16 zawodników w indywidualnym krótkim. Razem było 40 zawodników, z których „Wilki Morskie” stawily 18, „II. harc. druż. żegl.” — 9, „druż. żegl. ze Swarzędza” — 3, „13 żegl. druż. harcerek” — 6, i niestowarzyszonych — 4.

W finałowym biegu zespołowym pierwsze i czwarte miejsce zajęła załoga Wilków Morskich (sternik Jaruchowski i Zielke), drugą była „II. druż. żegl.” (sternik Witkowski), a trzecią — „13. druż. żegl. harcerek” (sternik Wojtasiakówna K.). W biegu fin. indywid. pierwsze i drugie miejsce zajęła „13. druż. żegl. harcerek” (stern.: Luchowiakówna Irena i Leokadja), trzeci był niestowarzyszony p. Maciejewski, na czwartym miejscu „Wilki Morskie” (sternik Skubis).

Organizacja jak na warunki lokalne w Kiekrzu dobra. Regaty, na które zjechało się sporo gości, dowiodły, że w Poznaniu niestety niewiele osób z poza harcerstwa interesuje się sportem żeglarskim i że prym w tej dziedzinie dzierży bezapelacyjnie harcerstwo wodne, a w szczególności „Wilki Morskie”, którzy posiadają najliczniejszy tabor żeglarski na naszym gruncie.

Cieżka atletyka

K. S. „Sztekler” bawił w Warszawie przegrywając do miejscowej „YMCA” w stosunku 4:18. Jedynie zwycięstwo dla Poznańczyków odniósł Łukasiewicz w wadze średniej. (tel. wł. — ts)

Gry sportowe

W Łodzi bawił żeński zespół „AZS” poznańskiego ulegając w koszykówce „IKP” w stosunku 2:8 (0:2). (tel. wł.)

Hokej na trawie

„Stadjon” (Wrocław) i „Czarni” 3:1 (0:0). Pierwsze międzynarodowe zawody w bieżącym roku zorganizował K. H. „Czarni” sprowadzając jedną z najlepszych drużyn niemieckiego Śląska „Stadjon” z Wrocławia. Zwycięstwo odnieśli lepsi technicznie i bardziej rutynowani Niemcy, dysponujący niezłymi strzelcami. Gospodarze grali z dużą ambicją, lecz mimo zasilenia składu Spychałą z „Warty” ustępowali przeciwnikom, szczególnie w drugiej połowie, gdy wyczerpali się podyktowanym tempem. Wynik odpowiadał przebiegowi gry, która była ciekawa i zainteresowała stosunkowo licznie zebraną publiczność w liczbie 500 osób. Bramki strzelił dla gości: Kulo i Kerk, honorowy punkt dla „Czarnych” uzyskał Bertrand. (wz)

Lekka atletyka

Włochy i Węgry 79:62 pkt. Spotkanie rozegrane we Florencji przyniosło po siedem zwycięstw każdej ze stron. (tel. wł.)
Maraton włoski w Turynie wygrał Vaneli w czasie 2 g. 45:01.4, 2. Genghini 2 g. 45:55. (tel. wł.)

Pięściarstwo

„Lechja” (Lwów) pokonała we Lwowie reprezentację Czerniowiec w stosunku 12:4. (tel. wł.)

„Slavia” Ruda ze Śląska pokonała w Krakowie w spotkaniu towarzyskim miejscowy „Wawel” w stosunku 10:6. (tel. wł. — ks)

Piłka nożna

„Warta” 1b i „Unja” 6:1 (1:1). Mimo znacznie osłabionej składzie uporała się „Warta” z drużyną „Unji”. Bramki uzyskała dla zwycięzców Sobkiewicz i Gaskowski po dwie, Różycki i Rochowicz po jednej. „Cybina” i „Pogoń” 3:1 (1:0). Mecz towarzyski odbył się w miejsce zapowiedzianego finału o puchar „Cybiny” — „Olimpija” i „Pogoń”. Wskutek dyskwalifikacji „Olimpiji” „Pogoń” zgodziła się na przelozienie meczu na następną niedzielę. „Cybina” miała nadspodziewanie dobry dzień, grając bardzo ambitnie i szybko. W „Pogoni” zawiódł atak i częściowo pomoc. Jedyny

punkt zdobyła „Pogoń” z karnego. Bramki dla „Cybiny” strzelił środkowy napastnik i lewy łącznik. Mecz prowadził z powodu nieprzychylna sędzię związkowego ku zawodolenu obu stron p. Adamski członek „Olimpiji”.

O mistrzostwo kl. B i wejście do klasy A PZOPN, „HCP” i „Warta” II 5:2 (1:1). Szczęśliwie choć w tym stosunku zupełnie zasłużone zwycięstwo odniosła drużyna „Cegielskiego”. Przy stanie 1:1 „Warta” straciła swego bramkarza, który kontuzjowany musiał opuścić boisko.

„Korona” i „Polonia” 3:2. Nieznaczące jednak zupełnie zasłużone zwycięstwo odniosła drużyna „Korony”.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Koło Absolwentek VI Szkoły Wydz. Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek 17 bm. o godz. 19.30.

— Klub Mandolinistów „Sempre vivo”. Lekcje odbywają się regularnie we wtorki i piątki od godz. 20 pod fachowym kierownictwem p. Feliksa Kapały w lokalu klubowym „Cukiernia Słowiańska”, ulica Marsz. Focha 70.

— Tow. Przemysłowe „Jedność” pod wezw. św. Antoniego w Poznaniu. Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dn. 17 października rb. o godz. 20 w lokalu posiedzeń przy ulicy Ślusarskiej 6. Na porządku obrad ważne sprawy. — Płatna jest serja 41 tow. kasy lokalnej a serja 21 Związkowej Kasy Zapomogowej. — O liczny udział prosi Zarząd.

— Koło Absolwentek V szkoły wydz. w Poznaniu. Cwiczenia piłki siatkowej odbywają się nadal w czwartki od godz. 17 do 18 pod kier. p. Szczurzewskiej, a od godz. 18 do 19.30 lekcje robót kobiecych oraz sekcja ping-ponga. We wtorek o godz. 19.30 udziałem będzie p. Urbanowiczówna lekcji języka niemieckiego.

— Pracodawcy w zawodzie krawiectwa. Zebranie odbędzie się w poniedziałek 17 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Jarockiej, ul. Maszalarska 8.

— Koło Katechetyczne w Poznaniu. Zebranie miesięczne odbędzie się w poniedziałek 17 bm. o godz. 17 w seminarium nauczycielskim męskim przy ul. Fr. Ratajczaka 30. Wykład wygłosi ks. prof. Skaziński n. t. „Przeżycia religijne”.

— Wydział Krawiecki Tow. Mł. Przemysłowców. Zebranie odbędzie się 18 bm. o godz. 20 na salce Kola Seniorów Aleje Marcinkowskiego 26. podwórze drugi wchód II piętro. Na porządku obrad wykład kol. Niewiady: Krój ubranka dziecięcego.

— Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc”. Zebranie odbędzie się w środę, 19 bm. o godz. 19 w sali Domu Królowej Jadwigi. Referat wygłosi p. Bocian.

— Koło Śpiew. im. Paderewskiego w Poznaniu. W środę 19 bm. o godz. 20 odbędzie się nadzwyczajne zebranie na sali druha Zaka, ul. Strumykowa 37.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: E. B. 3 zł. — Franciszka J. z prośbą o błogosławieństwo dla rodziny 3 zł. — Julian Ciesielski 3 zł. — Rodzina St. N. 2 zł. — Sylwester Jackowski 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 449.34 zł.

Na ochronkę Dzieciątka Jezus na terenie P. W. K.: Bank Kratochwill Pernaczynski 10 zł. — Paweł Mrozowski 5 zł. — Bohdan Kratochwill 5 zł. — Tadeusz Belakowicz 2 zł. — Florian Szulc 3 zł. — Jan Kaczorowski 2 zł. — Leon Sokolowski 2 zł. — Teresa Daroszeńska 1 zł. — Jadwiga Kwiatkowska 1 zł. — Razem 51 zł.

Na szpital św. Józefa: 21 5. — Dnia 15 bm. wypłaciliśmy siostrze Henryce złożone składki w naszej administracji na chleb św. Antoniego w sumie 222,— złotych.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zżony

Dnia 14 października zgłoszono:

Czesława Hildebrańska, uczennica szk., 8 l. Bolesław Baranowski, 1 mies. 26 dni. Franciszka Wawrzyńska, 25 l. Józefa Preihówna, z domu Grzybowska, wdowa, 87 l. Michał Dajerling, rolnik, 72 l. Stefan Nowicki, 21 l. Augustyna Schwanke, robotnica, 73 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

MESOLAMENT
LUDWIK SPIESS' SYN
S.A. WARSZAWA

leczy
reumatyzm
nerwobole
bole artretyczne

JEDNORAZOWE
WCIERANIE

PRZYNOŚI
ULGĘ

Dnia 16 b. m. zmarł niespodziewanie, po krótkich zaledwie jednodniowych cierpieniach, opatrzony Olejami św., przeżywszy lat 35, mój najdroższy syn, nasz ukochany brat, stryj i szwagier, ś. p.

Bolesław Pokora

nauczyciel Wojewódzkiego Zakładu dla Głuchoniemych w Poznaniu.

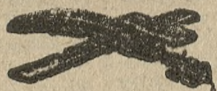
Pogrzeb odbędzie się w środę, o godz. 10 z kościoła św. Kazimierza przy Zakładzie Głuchoniemych na Śródcie po wigiljach, na stary cmentarz parafjalny św. Małgorzaty.

Nazajutrz odprawi się za duszę Drogiego Zmarłego o godz. 8 rano msza św. w kościele św. Małgorzaty na Śródcie.

Pg 5150-42,1

Poznań — Koronowo — Bydgoszcz — Grudziądz — Szubin — Londyn.

W ciężkim smutku pogrążona
matka z rodziną.

W niedzielę, dnia 18 października, o godz. 6-tej, zasnął w Bogu po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Olejami św., ś. p.

Bolesław Pokora

nauczyciel głuchoniemych.

W Zmarłym straciliśmy Kochanego Kolegę i serdecznego Przyjaciela, a dźwiatwa głuchoniema kochającego i troskliwego nauczyciela. Pamięć o Nim w sercach naszych nie wygaśnie!

Grono Nauczycielskie Wojew. Zakładu dla Głuchoniemych
Ks. Bolesław Sulik, dyrektor.

Koło Nauczycieli Głuchoniemych

Dr. Kazimierz Kurpias, przewodniczący.

Nabożeństwo żałobne odprawi się w środę, dnia 19 10. b. r., o godzinie 10-tej, w kościele zakładowym św. Kazimierza na Śródcie, poczem ekspozycja i pogrzeb na stary cmentarz Archikatedralny.

Poznań, dnia 17 października 1932

zg 16 355

J. E. Ks. Biskupowi Dymkowi, Wielebnemu Duchowieństwu, Instytucjom, Organizacjom oraz Wszystkim, którzy złożyli hold, ś. p.

Anieli Tułodzieckiej

składamy najserdeczniejsze

podziękowanie.

Poznań, dnia 18. X. 1932.

zg 16 357

Rodzina.

NAJLEPSZE WYNIKI

osiąga ten, kto gra w największej kolekturze

J. WOLANOW

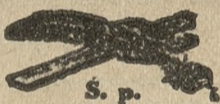
WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 154

KUP TAM LOS I-ej klasy.

Cena 1/4 zł 10,—

Zamiejscowym wysyła się odwrotną pocztą. Konto P. K. O. 18814.

Tg 376

Bolesław Pokora

nasz kochany i nieodżałowany przyjaciel odeszedł od nas niespodziewanie w kwiecie wieku, pozostawiając nas w żalu i smutku.

Grono przyjaciół.

Pg 5 149-57.270

Optyk - mechanik

dobry sprzedawca do miasta na Pomorzu potrzebny. Oferty z fotografią, odpisami świadectw i podaniem wymaganej pensji do eksp. Kurjera Pozn. pod ng 5876

Wielkopolska Szkoła Muzyczna

Instytut główny: ul. Fr. Ratajczaka 36.

Oddział: ul. Chełmońskiego 21.

Fortepian, skrzypce, wiolonczela, śpiew, nauki teoretyczne. Przedszkole muzyczne i orkiestra dla dzieci od 4 do 10 lat.

Wpisy przyjmują kancelarie przy ul. Fr. Ratajczaka 36 i Chełmońskiego 21.

zg 16 356

ADWOKAT poszukuje MIESZKANIA

6-8 pokojowego w centrum miasta, nie wyżej 2-go piętra, od zaraz lub od 1. I. 33. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Biuro Ogłoszeń „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 57.271 Pg 5161-57.271

RZĄDCA-ADMINISTRATOR

la 36, żonaty, z ukończoną państwową szkołą rolniczo-leśną w Krakowie, 13 lat praktyki we wzorowych majątkach, obeznany z wszelkimi sprawami hodowlanymi uprawą roli, jak i wszelką księzkowością rolniczą, w obecnej posiadzie 6 lat samodzielnej pracy, poszukuje samodzielnej posady jako administrator lub pod ogólną dyspozycję właściciela od 1. 4. 1933. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 16 257

KTO

nadesłże swój charakter pisma oraz imię, miesiąc i rok urodzenia

otrzyma LOS ng 5 877

do I. klasy 26-tej Loterii Państwowej, wybrany zupełnie bezinteresownie przez słynnego astrologa Szyllera-Szkolnika na zasadzie obliczeń kabalistycznych i astrologji po uprzednim wpłaceniu do P. K. O. za Nr. 18 607 należności za ćwierć losu 10 zł., pół losu 20 zł., cały los 40 zł. Losy wysyłamy natychmiast po otrzymaniu gotówki. Główna wygrana milion zł. Ciągnięcie I. klasy już 17 listopada 1932 r. Uwaga! Do każdego losu Kolektura dołącza własnoręczne potwierdzenie p. Szyllera-Szkolnika wybranego przez numer. — Adresować: KOLEKTURA LOTERJI PAŃSTWOWEJ Nr. 757, Warszawa, Marszałkowska 58 m. 34.

Kino „RENAISSANCE“

ul. Kantaka 89.

Wielki sensacyjno-detektywny film p. t. „Nieuchwytna Szajka“

Nadprogram: Wesola Komedja

Pg 5 163-424

TRAKTOR

używany, lecz w dobrym stanie oraz wozy przyczepne do transportowania cegieł poszukiwane. Oferty uprasza się pod 42.13 do „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11. Pg 5164-42.13

Deski i blochy stolarskie

sosnowe dwuletnie i zeszłoroczne pierwszorzędnej jakości mam na sprzedaż.

Kupię kilka wagonów drzewa opałowego

Fr. Polaszek
Gostyń
Tartak parowy
ng 5 733

Polowanie

gminy Kiekrz, p. Poznań, jest do wdzierżawienia. Obszar 587 ha. Warunki wyłożone w sołectwie. Licytacja odbędzie się 22 b. m., o godz. 16-tej w starej szkole. rg 3 718

1. N. 2/31. UCHWAŁA. W sprawie upadłości nad majątkiem Bolesława Wojtowskiego, dzierżawcy w Ratajach, uzupełnia się tu sądową uchwałę z dnia 26 września 1932 r. w ten sposób, iż po myśli § 93 ustawy upadłościowej zwołuje się ogólne zebranie wierzycieli na dzień 24 października 1932 r., godz. 10, celem zmiany zarządcy masy upadłościowej oraz wydziału wierzycieli. Chodzież, dnia 14 października 1932 r. Sąd Grodzki. ng 5 604

ZAPOWIEDZ.

Podaje się do wiadomości, że 1. stolarz Ignacy Rybacki, stanu wolnego, zamieszkały w Czmoniu powiat średni, przedtem Noylles Godault, 160 cite Crombez, Pas de Calais (Francja), syn stolarza Stanisława Rybackiego i jego żony Francjki z domu Brylewska, pierwszy zmarł w Czmoniu, ostatnia tamże zamieszkuje; 2. Stanisława Kosz, bez zawodu, stanu wolnego, zamieszkała w Radzewie pow. średni, córka robotnika Andrzeja Kosza i jego żony Katarzyny z domu Solarczyk, oboje żyją i zamieszkałych w Radzewie, chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi winno nastąpić w Czmoniu, Radzewie i w Kurjerze Poznańskim.

B n i n, dnia 15 października 1932 r.

Urządnik Stanu Cywilnego

(—) W. Flens.

dg 1 431

Zofja Grajkowska

Pogrzeb odbędzie się w środę, 19 b. m., o godz. 16-tej, z domu żałoby na cmentarz parafjalny w Trzemesznie.

W ciężkim żalu pogrążona

rodzina. ng 5 871

Cukierni Warszawskiej

przy ul. Podgórznej 4

we wtorek, dnia 18. b. m., o godzinie 15-tej. Zarazem nadmieniam, że dział cukierniczy powierzyłem p. Wesółkowi.

Zapewniając skora i rzetelną usługę, liczę na dalsze życzliwe poparcie wszystkich Szan. Gości i Sympatyków i kreślę

z poważaniem

Wincenty Czeaka, gospodarz.

Magistrat miasta Czarnkowa (Woj. Poznańskie) ogłasza niniejszym konkurs na posadę

dyrektora rzeźni i asystenta

(rzeźni miejskiej publicznej i rzeźni eksportowej). Panowie lekarze weterynaryjni, posiadający odpowiednie kwalifikacje, zechcą nadesłać wraz z wnioskami curriculum vitae, wykaz studjów i dotychczasowej pracy oraz podać warunki.

dg 1 430

Nagłówkowe słowo (tusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i. w. z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1811) 1 t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Losy
I klasy, najszcześliwsze, poleca kolektura Kędziory, Poznań, Siemrocza 5/6, narożnik Nowej, zdg 32 065

Krowe
wysoko cielna sprzedam, — Puszczykowo Poznańska 81, zdg 36 988

Parcel
kilka w najdłuższej części Poznania korzystnie z powodu wynajęcia sprzedam właściciel Oferty osobiste 9-10 rano 3-4 Plac Nowomiejski 1 mieszkanie pani Taczanowskiej tel 53 13, zdg 37 125

Pianino
czarne tania sprzedam, Debiec, Świerczewska 22 mieszkanie 3, zdg 36 883

Anodówki „Emka”
najkorzystniejszej
150 wolt wykazująca 175 wolt za 17,90; 120 wolt wykazująca 140 wolt za 13,90; 100 wolt wykazująca 120 wolt za 11,25; 90 wolt wykazująca 110 wolt za 10,00; 80 wolt wykazująca 75 wolt za 7,40. Baterie wysłała się na cała Polskę za zaliczeniem z 2- Za przedłożeniem karty gwarancyjnej z baterii anodowej „Emka” ładujemy jednorazowo akumulator gratis — „EMKA” Zakłady Radio elektro-techniczne Radioaparaty żywności gramofony, płyty aparaty fotograficzne właśc. Marian Włodarczyk Poznań Wrocławska 30 telefon 3633, Pg 5 012 40,140

Aparat
8 lampowy tania sprzedam lub zamienić na dobry aparat fotograficzny, Łakowa 9, m. 10, zdg 37 509

Samochód - taksówkę
z zarazem okazję sprzedam, Janowska, Ratajczaka 16, IV lewo, zdg 37 454

Skład
papieru, tytoniu, galanterii, tania z powodu choroby właściciela sprzedam, Adres wskazać Kurjer Poznański zdg 36 913.

Samochód
duttonowy najnowszy model Forda zaraz sprzedam, Zgłoszenia: Hotel Polonia Nakło n/Not, ng 5878

„Antyki”
meble używane, wielki wybór, ceny najniższe Flasiński, Woźna 9, Pg 5056 57,217

Meble
solidnie wykonane — po cenach przystępnych Andrzejewski — Wrocławska 4 przy Starym Ryńku, dawniej M. Focha 38, Pg 4721 39,12

Futra
posiadam wielkim wyborze karakułowe, alpejskie, 1400 oraz futra półmłode, tchórze, sealowe, popielice, nutria, zbroje, różnego rodzaju począwszy od 200 także skóry każdego gatunku wydry, bobry, blamy, lisy srebrne. Sprzedaje po cenach najniższych Łaleski Fredry 1 Pg 4470-38,71

Platforme
60-100 ctn. okazynie, Tama Garbarska 2, magazyn, zdg 37 392

Pokój męski
szkło, bińko amerykańskie okazyjne, Marsz. Focha 30 m. 8, zdg 37 393

Stary Rynek
dom handlowy przynoszący 15 200 sprzedam właściciel, Poznań — Okazyjka pocztowa 54, zdg 37 399

W. Groszkiewicz
Stary Rynek 59, tel. 2355 hurt. i detal Magazyn biawatów dwukrotność firan polecana w wielkim wyborze po cenach niższych Dwa ny 180 x 300 od 31,50; 175 x 250 od 46,80; 200x300 od 67,50; Bouclé 200 x 300 od 140; or. plusz 200x300 od 198; Dywaniki od 2,75 Chodniki z metra od 1,75. Pg 4796-41,3

Urządzenie
frzierskie tanio. Zgłoszenia Piotra Wawrzyniaka 12, Czarnecki, zdg 37 430

Maszynę
do szycia sprzedam, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 37 571

Z rozbiórki
wielkiej hali przy placu Prezydenta Drwęskiego przystanek autobusowy zaraz tania na sprzedaż w każdej ilości na życzenie dostawa wagonowa; kantówki, belki różnej grubości i długości, klamry, bolce, okna drzwi, szkło i t. d. zdg 37 273/86

Trzynaścimorgowe
poszczególne zabudowania powiecie szamotułskim bez ciężarów 4 000 wplaty 3 000 Nowak Poznań ul. Kramarska 15, telefon 16-89, zdg 35 421

Dywan perski
duży sprzedam, Telefon 78-29, zdg 37 498

Dobrze
prosperujący skład rzeźniczy w Sarnowie w rynku, z całym urządzeniem i zabudowaniami korzystnie sprzedam zaraz ewentualnie wydzierżawię. P. Piotrowski Sarnowo p. Rawicz, Rynek 25, ng 5858

Lustro
stylowe złoczone, płyta marmurowa Plac Sapieżyński 2 m. 10, zdg 37 363/4

Maszyna
krawiecka używana w dobrym stanie. Kreta 22, m. 10, zdg 37 365/6

Maszynę
damską 100 — sprzedam Warszawa, Kraszewskiego 5, zdg 37 596/7

Stolarnię
z maszynami tania sprzedam, — Chwaliszewo 24 w podwórzu, zdg 37 549

2 800
kolonjalkę, mieszkaniem sprzedam, Adres Kurjer Poznański zdg 37 496

Na sprzedaż
skład papieru w śródmieściu 1.300 złotych, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 438

Dziecięcę
łóżko i duży, Wierzbicie 37 a, m. 10, zdg 37 525

Piekarnię - cukiernię
dobrze prosperującą z powodu zmian rodzinnych sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 574

„Fön”
do szuszenia włosów sprzedam, Rynek Śródecki 2, Frzyzjer, zdg 37 575

Radjo
„Nora” 3 lamp, prad stały gramofon szafkowy płytami, Patrona Jackowskiego 35 m. 6, zdg 37 577

Lornetka
do polowania 5 x system Galilei okazynie, Kwiatowa 6, m. 8, zdg 37 582

Lampę
kwarcową stały prad sprzedam, Podgórna 10, m. 18, zdg 37 592

„Ford” 27
tania sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 526

Pralnie
chemiczna oraz bielizny z składem dobrze zaprowadzona korzystnie odstąpię, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 521

Antykwarycznie
najkorzystniej Kupno — Sprzedaż Marcinkowskiego 28, Pg 4 748 40 54

Pianino
tania sprzedam, Kraszewskiego 5 m. 6, zdg 37 594

Gramofon
skrzynkowy tania, Słowackiego 48, mieszkanie 6, zdg 37 590

Szory
chamontowe w bardzo dobrym stanie sprzedam, Poznańska 24, m. 4, zdg 37 601

Okazyjnie
sprzedam serwis obiadowy Młka żelazne dziecięce umywalki Staszewski Wyspiańskiego 15.

Szafa
20, obudowanie kanapy koniczek, Adres Kurjer Poznański zdg 37 613

Nowoczesna jadalnia mahoniowa
bardzo ładna pierwszorzędne wykonanie okazynie — Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3, telefon 24 42, Pg 5158-42,6

Leniuszek
fotel gobelina dobrze utrzymany okazynie Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3, Pg 5157-42,7

Salonik brzozywy Biedermayera
3 części dobra praca okazynie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, Pg 5155 42,9

Salonik mahoniowy
15 części, styl secesyjny tania Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3, Pg 5156-42,8

Salonik biały
imitacja kości słoniowej, 10 części, nie pokryty okazynie, Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, Pg 5154-42,1

Leżanka tania
solidna praca tańsze lepsze okazynie, Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3, Pg 5153-42,11

Garnitury klubowe
gobelinowy manchesterowy tania, Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3, Pg 5152 42,12

Peugeot
samochód 9/28 transformable do sprzedania, przejechał 23 tys., — Aleje Marcinkowskiego 21 garaż zdg 37 635

Trzynaścimorgowe
poszczególne zabudowania powiecie szamotułskim bez ciężarów 4 000 wplaty 3 000 Nowak Poznań ul. Kramarska 15, telefon 16-89, zdg 35 421

6 KAMIENICE
komfortowa dochód 20 000 za 140 tys wplaty 70 000 sprzedam, — Oferty Kurjer Poznański zdg 37 573

Kamienice
komfortowa dochód 20 000 za 140 tys wplaty 70 000 sprzedam, — Oferty Kurjer Poznański zdg 37 573

Kamienice
nowoczesna, składy, dochód 20.000, cena 160.000, wplaty 70 tys, sprzedam, Radowice, Półwiejska 38a, m. 8, zdg 37 502

Gospodarstwo
prywatnie sprzedam z żywym i martwym inwentarzem, budynki maszyn 30 morgów dobrej ziemi, — Cena podług umowy, Zgłoszenia do Kurjera Pozn. ng 5878

Płaszcz
karakułowy okazynie tania sprzedam, Stary Rynek 40, pracownia futer, rg 37 616

Jadalnia
półdebowa, pięknie rzeźbiona bardzo tania, Stolarska Bukowska 9 zdg 37 617

Skład
spożywczy mieszkanie 3 pokoje sprzedam, Adres Kurjer Pozn. zdg 37 620

Sprzedam
tania domek i 3 morgi ziemi, — Bączyński, Czerwony, pow. Poznań, zdg 37 621

Najmłodniejsze, najładniejsze, najmiłsze prezenty
najkorzystniej kupisz tylko wprost Hurtownia Porcelany, Wrocławka 24, podwórzu, zdg 37 619

Jadalki
wykonuje na zamówienie 750 zł. modna i bardzo solidne, Stolarska, Bukowska 9, zdg 37 625

5 KUPNA
Maszyny
do pisania, cenne sprzety biurowe przyjmujemy do sprzedaży komisowej Skóra 8 ska, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23 zdg 36 245

Pianino
kupię, Oferty Kurjer Poznański zdg 36 562

Westfałską
kuchnię dobrze utrzymaną kupię, Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 36 834

7 PIENIĄDZ
Fotografista
poszukiwany jako wspólnik dla dobrze zaprowadzonego fotograficznego przedsiębiorstwa założonego 1888 roku miasto powiatowe, uzdrowskie. Po porozumieniu ewentl. całkowite objęcie wkrótce. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 180

10 000
na I. hipoteke nieruchomości — wartości 70 000 zł poszukuje Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 37 468

8 000
poszukuje na I. hipoteke na dom nowy, wartości 30 000, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 539

Reprezentacje
lub skład fabryczny powadźnej firmy przyjąć gwarancji 25 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 37 555

Pierwszą hipotekę
hipoteke 5 800 złotych odstąpię korzystnie, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 583

12 000
wplacie jako udział lub kupię dobrze prosperującą interes handlowy, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 584

Wypożyczyć
50 000 na I. hipoteke realności miejskiej bez pośredników, Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 37 608

200
złoty pożyczki poszukuje na dwa miesiące dam dobry procent gwarancje, Oferty Kurjer Pozn. dg 1432

8 DO WYNAJĘCIA
Mieszkanie
pokój z kuchnią i meblami lub bez tania odstąpię, Debiec Świerczewska 22 mieszkanie 3, zdg 36 831/2

6 pokojowe
bliisko Parku Wilsona I. piętro, komfort, centralne ogrzewanie, słoneczne od gospodarza, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 008

8 pokojowe
centralne ogrzewanie, Siemradzkiego 11 natychmiast do wynajęcia, Zgłoszenia: telefon 07-05, zdg 37 335

2
pokoje i kuchnia z meblami i wieszak gospodarza od zaraz, Ul. Mylina 18 I. w podwórzu, zdg 37 471

Pokój
kuchnia, elektryczność, Staszka 17 m. 17, zdg 37 471

8 pokoi
z garażem, bez Botanik I. II. korzystnie zaraz, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 483

2
pokoje kuchnie przy Starym Ryńku, warunek kupno mebli, Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 034

Dwupokojowe
pokój kuchnia czynsz miesięczny wskazać Łukaszczyka 6 m. 14, zdg 37 588

Czteropokojowe
mieszkanie, wydzierżawić Władysławski Wielka 22, zdg 37 590

Mieszkanie
4 pokojowe, centr. 2.700, 2 letni czynsz, Długa 8 m. 6, zdg 37 506

Mieszkanie
dwupokojowe centr. 75 miesięcznie, rok zgóry, Kaucja, Długa 8, mieszkanie 6, zdg 37 507

Mieszkanie
2 pokojowe zaraz do wynajęcia, Zgłoszenia ul. Gen. Koscińskiego 26, m. 19, zdg 37 493/33

Pokój
niekrepujący, śródmieście, telefon, łazienka, od zaraz, Oferty „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod 57.272, Pg 5 160,57,272

Zaraz
1-2 panienkom, Lansner, Chwaliszewo 68, II, zdg 37 531

Pokój
niekrepujący, śródmieście, telefon, łazienka, od zaraz, Oferty „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod 57.272, Pg 5 160,57,272

Zaraz
1-2 panienkom, Lansner, Chwaliszewo 68, II, zdg 37 531

13 LOKALE
Lokal
skład przyległy pokój składnica, zaraz za dzierżawę wynajmie gospodarz, Krasieńskiego 14, zdg 37 120

Parterowe
frontowe 3 pokoje na biuro do wynajęcia, Skarbowska 14, zdg 37 481

1-2
ubikacji na cicha pracownie śródmieście poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 484

Skład
na towary spożywcze Focha 114, dzierżawa miesięczna wydzierżawi właściciel, zdg 37 490

Poszukuje
od 1. 1. 1933 pokoju lub dwa kuchnia i składem, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 624

14 DZIERŻAWY
Wydzierżawie
gospodarstwo 32 morgi, powiat Poznań, od właściciela objęcie około 2 000, Wrocławska 19, mieszkanie 1, zdg 37 280

Dwadzieściamiorg.
gościńiec kolonjalka sala ośmio-pokojowa, konces. wplaty 5 000, dzierżawa 2 500 Nowak Poznań, Kramarska 15 telefon 16-89 zdg 33 561

Skład
z mieszkaniem 4 pokojowym, nadający się na każde przedsiębiorstwo w bardzo dobrej polozeniu do wynajęcia Zgłoszenia Skrzyńczyk, Barcin Rynek 19, zdg 37 496

Stoczerdziescimorg
poszczególne żytnie inwentarzem, zabudowaniem właściciela 12 lat, objęcie 4 000, Nowak Poznań ul. Kramarska 16 telefon 16 89, zdg 35 050

3 pokojowe
III. piętro 1/2 roku zgóry dzierżawy, Pocztowa 20 parter, zdg 37 598

9 SZUKA MIESZK.
3 pokojowe
komfortowego mieszkania poszukuje kierownik na stałej posadzie, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 35 635

Solidni
4-6 pokoi od 1. 11 centrum Łazarz Jeżyce, Oferty Kurjer Poznański zdg 36 226

4-5
pokoi, komfort, śródmieście wprost od gospodarza czynsz kwartantowy poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 37 148.

4 pokojowe mieszkanie
w centrum wprost od gospodarza wynajmie Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 57.226 Pg 5 025 57,226

2-3
pokojowego mieszkania poszukuje, place dzierżawę rok zgóry, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 538

3 pokojowe
mieszkania ewentl z łazienką poszukuje, Pośrednicy wykluczeni, Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdg 37 489

Lekarz
poszukuje mieszkania 2 pokojowego z łazienką niedaleko centrum, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 37 457

Szukam
2 pokoi z kuchnią blisko śródmieścia około 70 — miesięcznie, rok zgóry, Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 450

2-3
pokoi kuchnia łazienka poszukuje od gospodarza 1/2 roku zgóry, Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 439

Pokoju
próżnego do ulokowania mebli poszukuje, Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 516

Mieszkania
3, 4 pokoje kuchnia czynsz szory, wprost od gospodarza szukam, Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 508

Poszukuje
dwóch pokoi kuchni z komfortem Oferty Kurjer Poznański zdg 37 614

11 POKOJE UMEBLI
Ogrodowa
12 m. 3 pokoje utrzymanie, zdg 36 508

Duży
pokój frontowy, używaniem kuchni wynajmie inteligentnym, Patrona Jackowskiego 29 m. 7, zdg 36 627

Pokój
wolny, Ślusarska 2 m. 17, zdg 37 002

Pokój
najchętniej uczniom lub panienkom wynajmie, Pomoc zapewniona Strzelecka 23 b I. lewo, zdg 37 044

Pierwszorzędne
utrzymanie dom kulturalny, pokój zupełnie niekrepujący telefon łazienka, może być pianino, Plac Działowy 7 m. 3, zdg 37 373

Pokój
u samotnej osoby, Św. Wojciech 8 m. 9, zdg 37 397

Ładny
tania, Śniadeckich 4, m. 3, zdg 37 397

Plac
Wolności 17, m. 16, pokój umeblowany, centralne ogrzewanie, elektryczność, zdg 37 420

Pokój
umeblowany, Długa 10, III. lewo zdg 37 421

Dwuosobowy
Wały Królowej Jadwigi 11 mieszkanie 6, zdg 37 422

Pokój
Św. Marcina 64 III. front, zdg 37 425

Frontowy
komfort fortepian utrzymaniem bez Wielkie Garbary 53 m. 5, zdg 37 426

Odnowiony
elektryczność zaraz, Wielkie Garbary 9 II. lewo, zdg 37 476

Pokój
zaraz, Krasieńskiego 14 parter lewo, zdg 37 536

Panienkę
na wespół pokój, Św. Marcina 16/17, m. 17, zdg 37 537

Pokój
niekrepujący, śródmieście, telefon, łazienka, od zaraz, Oferty „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod 57.272, Pg 5 160,57,272

Zaraz
1-2 panienkom, Lansner, Chwaliszewo 68, II, zdg 37 531

Pokój
niekrepujący, śródmieście, telefon, łazienka, od zaraz, Oferty „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod 57.272, Pg 5 160,57,272

Zaraz
1-2 panienkom, Lansner, Chwaliszewo 68, II, zdg 37 531

Willa
Łazarz komfortowa pięciomieszkanie, cena 70 000 wplaty 30 000 reszta amortyzacja Oferty Kurjer Poznański zdg 37 032

Kamienice
Łazarz komfortowa nowa dochód 10 000, cena 80 000 zł sprzedam — Centrala Handlowa, Św. Marcina 14, zdg 37 411

Kamienica
dwupiętrowa nowobudowana cena 52 000 wplaty 19 000 złotych, reszta amortyzacja dochód 7 200 rocznie, Bloch Poznań, Długa 3, zdg 37 530

Dom
i 1.000 kwmt przy ulicy za 45 000 sprzedam, dochód 8.000, Ewentualnie przyjąć współnika z 25.000, Szczesny, Wierzbicie 35, m. 8, zdg 37 455

Dom
czynszowy stajnie garaże, ogród w większym miesiące powiatowym wojew. Pozn. zaraz sprzedam, — dochód 4 200 zł rocznie, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 567

Kamienice
trzy piętrowa centrum Poznania, dochód 12 200 cena 100 000, wplaty 60 000 sprzedam, Radowice, Półwiejska 33a m. 8, zdg 37 503

2 pokojowe
Słowackiego 37 m. 3, zdg 37 551

Dwuosobowy
Rzeczypospolitej 8, mieszkanie 11 zdg 37 545

Pokój
ładny panu zaraz Czesława 10a, mieszkanie 16 zdg 37 434

Pokój
umeblowany, Piekary 22/23, mieszkanie 39, zdg 37 409

Dwuosobowy
Focha 41 m. 16, zdg 37 408

Zielona
7. I. podwórzu, Pokoiki panom, zdg 37 444

Ładny
u samotnej, Chelmońskiego 4, mieszkanie 9 zdg 37 441

Duży
pokój wynajmie, Wrocławka 10, m. 10, rz 37 110

Półwiejska
2. m. 6, (utrzymaniem), pianino, zdg 37 472

Zaraz
frontowy, ciepły, Cukowska 33, m. 2, zdg 37 578

Pokój
słoneczny niekrepujący, jeden — dwóch wynajmie, Łakowa 19 — mieszkanie 3, zdg 37 541

Pokoik
Reya 1, m. 6, zdg 37 527

Pokoik
do wynajęcia, Wielkie Garbary 48, m. 18, zdg 37 515

Inteligentnym
tani, Szyperska 1, m. 17, zdg 37 501

Obiadami
jedno — dwuosobowy, Skarbowska 15 parter, lewo, zdg 37 611

Pokój
duży, Pomorska Zygmunt Starego 6, zdg 37 549

Dwuosobowy
także utrzymaniem, Młyńska 3, mieszkanie 9, Pg 5 148 57,266

Jednocosobowy
wskazać Dąbrowskiego 34, m. 13, zdg 37 616

12 SZUKA POKOJU
Poszukuje
pokoiku za posługę Oferty Kurjer Poznański zdg 37 338

Pokoju
jednocosobowego, słonecznego, czystego, miłego Słowackiego lub Okolicy cena Oferty Kurjer Poznański zdg 37 470

Dwóch
panów poszukuje pokoju śródmieściu zaraz, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 407

Lekarz
poszukuje komfortowego, niekrepującego pokoju śródmieście — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 37 456

Pustego
pokoju dwuosobowego wzgl. czystego umeblowanego od zaraz, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 637

13 LOKALE
Lokal
skład przyległy pokój składnica, zaraz za dzierżawę wynajmie gospodarz, Krasieńskiego 14, zdg 37 120

Parterowe
frontowe 3 pokoje na biuro do wynajęcia, Skarbowska 14, zdg 37 481

1-2
ubikacji na cicha pracownie śródmieście poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 484

Skład
na towary spożywcze Focha 114, dzierżawa miesięczna wydzierżawi właściciel, zdg 37 490

Poszukuje
od 1. 1. 1933 pokoju lub dwa kuchnia i składem, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 624

14 DZIERŻAWY
Wydzierżawie
gospodarstwo 32 morgi, powiat Poznań, od właściciela objęcie około 2 000, Wrocławska 19, mieszkanie 1, zdg 37 280

Dwadzieściamiorg.
gościńiec kolonjalka sala ośmio-pokojowa, konces. wplaty 5 000, dzierżawa 2 500 Nowak Poznań, Kramarska 15 telefon 16-89 zdg 33 561

Skład
z mieszkaniem 4 pokojowym, nadający się na każde przedsiębiorstwo w bardzo dobrej polozeniu do wynajęcia Zgłoszenia Skrzyńczyk, Barcin Rynek 19, zdg 37 496

Stoczerdziescimorg
poszczególne żytnie inwentarzem, zabudowaniem właściciela 12 lat, objęcie 4 000, Nowak Poznań ul. Kramarska 16 telefon 16 89, zdg 35 050

5 KUPNA
Maszyny
do pisania, cenne sprzety biurowe przyjmujemy do sprzedaży komisowej Skóra 8 ska, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23 zdg 36 245

Pianino
kupię, Oferty Kurjer Poznański zdg 36 562

Westfałską
kuchnię dobrze utrzymaną kupię, Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 36 834

Stolicą Kujaw
jest Inowrocław, a jego najpocynniejszym pismem

DZIENNIK KUJAWSKI
CENTRALNY OGC. ZIEMI KUJAWSKIEJ zg 16 181/2

Kupię używane
nożyce do papieru (Pappscheere) nożyce tarczowe, maszyny do cicia (gilotynne) maszynę drukarską trytykole, formatu 25x35 — Oferty do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr 41,99, Pg 5 121-41,99

Kupię
silnik dynamomaszynny na prad zmienny i stały, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 374

Dziecięcę
rowerek używany 3 kolowy kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 37 336

Fortepian
(skrzydło) pierwszorzędne koncertowe gotówka kupię, Poznań skrzynka pocztowa 54, zdg 37 400

Kupię
samochód limuzyny używaną w dobrym stanie, Oferty z marką, cena Kurjer Poznański zdg 37 413

Poszukuje
kupna samochodu 4 drzwiowa limuzyna 6 cyl. jak Chevrolet Citroën lub Fiat 520, Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 37 416

Maszyny
do szycia używane kupię najrzetelniej zapłaci Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 37 532

Dywan
w bardzo dobrym stanie 4x3 kupię, Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 453

Cynk
stary najwyższe ceny, Oferty Kurjer Poznański zdg 37 579

Pianino
kupię, cena Kurjer Poznański zdg 37 595

Szybę
wystawowa 2x2 kupię, Garaże Polonia Drużbackiej 2, zdg 37 602

Wille
pod Poznaniem kupię w cenie 20 do 30 000 dogodna komunikacja wymagana, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 37 604

Piec
wafłowy przenośny kupię Teatr Nowy, zdg 37 606

Piecyk
kafłowy przenośny kupię Elektro Apollo Pasaż Apollo tel. 23-86, zdg 37 569

Kupię
duży dywan, najchętniej peraki, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 37 626

6 KAMIENICE
komfortowa dochód 20 000 za 140 tys wplaty 70 000 sprzedam, — Oferty Kurjer Poznański zdg 37 573

Kamienice
komfortowa dochód 20 000 za 140 tys wplaty 70 000 sprzedam, — Oferty Kurjer Poznański zdg 37 573

Kamienice
nowoczesna, składy, dochód 20.000, cena 160.000, wplaty 70 tys, sprzedam, Radowice, Półwiejska 38a, m. 8, zdg 37 502

3 pokojowe
III. piętro 1/2 roku zgóry dzierżawy, Pocztowa 20 parter, zdg 37 598

9 SZUKA MIESZK.
3 pokojowe
komfortowego mieszkania poszukuje kierownik na stałej posadzie, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 35 635

Solidni
4-6 pokoi od 1. 11 centrum Łazarz Jeżyce, Oferty Kurjer Poznański zdg 36 226

4-5
pokoi, komfort, śródmieście wprost od gospodarza czynsz kwartantowy poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 37 148.

4 pokojowe mieszkanie
w centrum wprost od gospodarza wynajmie Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 57.226 Pg 5 025 5

Plac
na cele przemysłowo-handlowe
wydzierżawie. Kiosk Strzelecki
15. Zgłoszenia Kurjer zdg 37 474

16. OSOBISTE

Zgubiony
wykaz osobisty unieważniam —
Mianowska zdg 37 632

Halino
proszę adres Kurjer Poznański
zdg 37 634. Witold.

Wynagrodzenie
kto wskaże sprawcę kradzieży
obuwia i cholewek. Wodna 10.
rg 3 719

75
manicure. Zamkowa 7. I.
rg 3 717

21. ZGUBY

Lisa
czarnego zgubiono przy wyjściu z
kościółka św. Marcina we wtorek
8 wieczór. Ewentualne zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 37 482

22. ROZMAITE

Mezcyżni
Wskazę jak odzyskać zdolność
męską, usunąć osłabienie środ-
kiem domowym skutecznym, tanim
Zgłoszenia „Energia” Kra-
ków Biuro Ogłoszeń. Sienna 12.
zdg 35 973

„Czystopis“
obecnie Gwarna 18. I. p.
zdg 32 171

Skórki
na obsady i kapelusze
damskie, najtaniej u P. Szczywi-
ńskiego S-ka Wodna 1. Przymiemy
asygnaty Kreslytu
Pg 4161 2-35 967

Plótna, Inlety
Adamski płócielniczy
bielizny, kolorowe
Nansuki, Lino
ny, Tulle de
Soie, surówka
oksfordy, plótno
czyste, Inane
białe, półbiałe
kolorowe suro-
we, pościelowe
w kraty Koep-
er, spodkowy ze-
firy, panamy, Po-
peline, jedwabne
Marguisey, jed-
wabne na koszule
wierzchnie, bar-
chany, koszulowe
flanely, biele
lże, ane, flanely
pi, mowe, far-
tuchowe, alpaکی,
i satyny, becz-
ka, fartuchy, su-
kienniki, zakone
pościela, w wszyst-
kich szeroko-
ściach i jakościach
w wybrze-
wielkim po cenach
najniższych
Dom Plócienniczy
i Fabryka Bielizny
J. Schubert ul.
Wrocławska 3
Specjalność: Wy-
prawy gotowe na
zamówienie: z metra.
Pw 4 179 36 12

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań
centrum, ulica Romana Szyma-
ńskiego 2 pierwsze piętro lewo,
drugi dom od placu Świątkrzy-
skiego zdg 34 897

TEATRY

Teatr Wielki (Opera): Wto-
rek, 18. 10. — „Bajadera”.
Środa, 19. 10. — „Madame
Butterfly”.

Teatr Polski: Dziś — „Wiele
hałasu o nic”.

Teatr Nowy: Dziś — „Dwór
we Włodkowicach”, gość
występ M. Frenkla.
Wtorek, 18. 10. — „Dwór
we Włodkowicach” z M.
Frenklem.

Środa godzina 20-ta
Akademijski kurs tańca
w Szkole Makowskiego. — Plac
Wolności 14 a. Pg 5151-51 243

Francuzka
rodowita posiadająca dobre świad-
ectwa poszukuje posady na wy-
jazd. Ecrire M-me Bluze, War-
szawa, Mokotowska 8, m. 6,
foyer français ng 5 874

25. MUZYKA

Lekcje
gry fortepianowej udziela dyplomo-
wana nauczycielka muzyki,
Aleje Marcinkowskiego 1. III p.
dom nartozny. zdg 36 781

Trio
dobrze zgrane z akordeonem i po-
bocznymi instrumentami od 1. 11.
potrzebne. Oferty bez utrzyma-
nia dziennego do Kawiarni
Esplanade. Leszno. ng 5 872

26. ROZRYWKA

Kino „Orzeł”
„Tajemniczy Zabójca”. „Dziew-
czyna z Cyrku”. Dan Coleman.
zdg 37 485

Kino Romy
Czerwonoskóry Dżentelmen.
zdg 37 512

Kino „Corso”
Tajny Kurjer z Iwan Mozzuchi-
nem. zdg 37 448

Przedpłata
na miesiąc listopad 1932 r. za oba
wydania razem w Poznaniu
w ekspedycji zł 3.20, w agencjach
w mieście zł 3.80, z odroczeniem
do domu w Poznaniu zł 8.70, z
odroczeniem przez pocztę poza
Poznań w innych krajach zł 9.50,
w innych krajach zł 12.40, pod
opaską miesięcznie w Polsce zł
7.50, w innych krajach zł 9.50.
W razie wypadków spowodowa-
nych siłą wyższą, przesyłką
w zakładzie, strażków i t. p. wy-
dawca nie odpowiada za dostar-
czenie pisma, a abonent
nie ma prawa domagania się
nieдостаonych numerów lub
odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiały poświęcone danej uroczystości. Filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Która
zamężnych pań ofiarowałyby cór-
ce placzek zimowy. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 37 469

Plaszczce

damek, kurtki wykonuje soli-
dnie tanio, wszelkie kuźnierstwo.
Domaszewski Mielżyńskiego 22.
mieszkanie 24. zdg 37 558

Od 1,90
powleczenia na poduszce z me-
reżką od 2,90 z klocka od 3,90;
z fałbana od 3,90 z klocka od
5,90 jasek z mierzka od 1,80,
podpięcie gładkie od 7,90 z
merezka od 8,90 z klocka od
10,90. Prześcieradła od 2,90
pościel od 6,90 ręczniki od 45 gr
adamaszkowe od 1,20 frotte od
75 gr. Garnitur pościelowy (1 po-
ściel, 1 poduszka gładka i podu-
szka strojna z jedwabnym wyszy-
ciem) razem 11,50. Inlety do naj-
wyższych gatunków gotowe i z
metra poleca w bardzo wielkim
wyborze po cenach najniższych
Dom Plócienniczy i Fabryka Bielizny
J. Schubert, Wrocławska 3 Spe-
cjalność: Wyprawy gotowe na
zamówienie i z metra. Trykoty
zimowe. Pg 4458-37 76

Garnitury
Plaszczce — Futra
według miary najtaniej Pracow-
nia, Stachowskiego Woźna 14 b
zdg 37 424

23. OZENKI

Kawaler
lat 26 brunet średniego wzrostu
mily, spadkobiorca nieruchomości
składem na prowincji, wartości
35 000 zł pozna pania lat 18—24,
posag ca 10 000 zł. Cel matry
monialny Oferty fotografia któ-
ra się zwraca Kurjer Poznański
ng 5879. Dyskretna zapewniona.

Kawaler
ogniomistrz W. P. po trzydziest-
ce poszukuje skromnej lecz nie
biednej towarzyski życia. Panie
inteligentne i przystojne z dobrej
rodziny zechcą złożyć swe oferty
wraz z fotografią do Kurjera Po-
znańskiego zdg 37 495

24. NAUKA

Książkowości
spraw podatkowych stenografii
maszynny Kurs rozpoczynamy
17. Wyznaczony starym się po-
sady. „Postep” plac Sapieżyński
2a. zdg 35 855 6

Szkoła Tańca
Mikolajczak — Kledecka
Pocztowa 29 kurs 10. Pg 5 052-41 7

Pięknie
pisać wyuczam każdego 15 lek-
cjach. Ratajczaka 11 a m. 28.
zdg 37 371

Stancja
dla student, lub ucz. gimnazjum
pierwszorzędna utrzymanie opieka,
dom kulturalny, łazienka, pianino,
telefon, środkimiesie. Plac
Działowy 7 m. 3. zdg 37 372

Stenografii
książkowości udzielam, przysto-
towanie umieszczam do gimnaz-
jum, szkół handlowych. Oferty
Kurjer Poznański zdg 37 375

Korepetycji
z sześciu gimnazjalnych udziela
ewent. za stancje. Specjalność
matematyka, fizyka. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdg 37 401

Kroju
szycia pod gwarancją. Szpotań-
ska, Marcina 18. zdg 37 278

Środa godzina 20-ta
Akademijski kurs tańca
w Szkole Makowskiego. — Plac
Wolności 14 a. Pg 5151-51 243

Francuzka
rodowita posiadająca dobre świad-
ectwa poszukuje posady na wy-
jazd. Ecrire M-me Bluze, War-
szawa, Mokotowska 8, m. 6,
foyer français ng 5 874

25. MUZYKA

Lekcje
gry fortepianowej udziela dyplomo-
wana nauczycielka muzyki,
Aleje Marcinkowskiego 1. III p.
dom nartozny. zdg 36 781

Trio
dobrze zgrane z akordeonem i po-
bocznymi instrumentami od 1. 11.
potrzebne. Oferty bez utrzyma-
nia dziennego do Kawiarni
Esplanade. Leszno. ng 5 872

26. ROZRYWKA

Kino „Orzeł”
„Tajemniczy Zabójca”. „Dziew-
czyna z Cyrku”. Dan Coleman.
zdg 37 485

Kino Romy
Czerwonoskóry Dżentelmen.
zdg 37 512

Kino „Corso”
Tajny Kurjer z Iwan Mozzuchi-
nem. zdg 37 448

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Student
posiadający dobre rekomendacje
poszukuje jakiegokolwiek zajęcia
nie gardzi żadną pracą. Łaskawe
oferty Kurjer Pozn. rg 3 720/1

Sierota
lat 31. szuka posady zaraz do
prac domowych. M. Matysiak,
Gniezno, Siomianka 10 u p Ros-
sy. zdg 36 691

Chemik
poszukuje posady chętnie w cu-
rownictwie. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 36 675

Slużaca
sumienna uczciwa i pracowita
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 36 766

Sekretarz - ksiązkowy
lat 30 z maturą szkoła kupiecko-
handlowa i kilkulenia praktyka
biurowa w poważnych instytu-
cjach (dobre świadectwa), z ład-
nym charakterem pisma pisze
także na maszynie szybko się or-
ientujący szuka posady zaraz
lub później kierownika biura se-
kretarza kasjera, ksiązkowego,
registratora lub innej biurowej.
(władza językiem polskim niemiec-
kim i francuskim) miejscowość
obojetna, wymagania skromne.
Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji
Kuriera Poznańskiego pod:
zg 36 767

Książkowa
stenotypistka korespondentka —
polska, niemiecka z stenografii
ewentl. kaucja poszukuje po-
sady Oferty Kurjer Poznański
zdg 36 746

Ogrodnik
kawaler, z dobrymi świadectwami
poszukuje posady zaraz za skrom-
nym wynagrodzeniem. Łaskawe
oferty Kurjer Poznański
zdg 36 066

Książkowy młodszy
lat 23 z całkowitą znajomością
ksiązkowości do bilansu wycznie
poszukuje pracy. Oferty Kurjer
Poznański zdg 36 404

Poszukuje
prania i posługi. Ul. Przemysło-
wa 28 a mieszk. 4. zdg 36 521

Zbożowiec
korespondent z 10-letnią prakty-
ką w poważnej firmie obojetna
ny z handel ziemniakami, na
wzrosty szatca oraz węglem po-
szukuje posady. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 32 175

Rządca administrator
lat 35 z wyższym wykształce-
niem z dłuższą praktyką w in-
tensywnych majątkach, wszech-
stronnie polecony poszukuje od-
powiedniego stanowiska. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdg 35 462

Dla asystenta farmacji
(chwilowo na ćwiczeniach wojs-
kowych) którego może szczerze
polecić szukam z dniem 1. XI, lub
później posady. Łaskawe oferty
do apteki w Koszcinie Górny
Ślask. zdg 36 601

Złóżę
1 000 zł kaucej za uzyskanie po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 37 382

Inteligentna
panienka poszukuje posady poko-
jówki od 1. 11. Łaskawe zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdg 37 884

Prania
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 37 405

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady z go-
towaniem do wszystkiego od 1. 11.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 37 414

Panienka
z dobrej rodziny czysta, porząd-
na, zna różne hafty oraz szycie
szuka posady do dzieci za najniż-
szym wynagrodzeniem. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdg 37 415

Posługaczka
młodsza uczciwa szuka posługi w
śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 37 419

Dzielną
pomocnik piekarski szuka pracy.
Oferty Kurjer Poznański zdg 37 423

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do
wszystkiego. — Wynagrodzenie
skromne. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 37 427

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady
od 1. lub 15. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 37 428

Posługi
na cały dzień lub przed połud-
niem. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 37 541

Krawcowa
dzielną poszukuje pracy w dom.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 410

6 000
kaucej złóżę, nauczyciel gimna-
zjalny, jakiegokolwiek posade.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 513

Chłopiec
do posyłek szuka posady. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 37 514

Młodsza kucharka
samodzielna z praszowaniem po-
szukuje posady zaraz lub pier-
wszorzędna. Oferty Kurjer
Poznański zdg 37 440

Korespondent
(bankowa publicystyka języko-
znawstwo, nauka, wychowanie,
referencje, kaucja). poszukuje
stanowiska. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 36 785

Kucharka
dobrze polecona szuka posady do
restauracji lub prywatnie. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdg 37 461

Panienka
młoda inteligentna uczciwa ko-
chająca dzieci poszukuje posady
do zaraz. Łaskawe oferty Kurjer
Poznański zdg 37 462

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady
do osób dorosłych za małym wy-
nagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 37 463

Robotnik
lat 27 szuka pracy z kaucej ban-
kowej. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdg 37 466

Dziewczyna
dobra spokojna poszukuje po-
sady od 1. 11. do samotnej osoby.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 37 472

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkich
prac gotowaniem Oferty Kurjer
Poznański zdg 37 478

Osoba
uczciwa, czysta poszukuje posłu-
gi lub jakiegokolwiek zajęcia na
cały dzień. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 37 548

Dziewczyna
do wszystkiego z dobrą swi-
adectwami Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 37 542

Kucharka
dobrem gotowaniem, dobrymi
świadectwami długoletnią prakty-
ką poszukuje posady od 1. 11.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 37 488

Uczciwa, rzetelna
dziewczyna szuka posady do ob-
sługi gości, pomocy w składzie
lub innej posady zaraz lub 1. 11.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 37 491

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem szuka po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 37 411

Sierota
szwaczka szycie poza dom bardzo
tanie poszukuje lub posługi. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 37 547

Panienka
zdolna zna dobrze szycie, hafto-
wanie, szuka posady jako pod-
ręczna krawcowa. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 37 431

Książkowa - maszynistka
początkująca szuka posady na
stałe lub dorywcze za małym wy-
nagrodzeniem. Oferty Kurjer
Poznański zdg 37 432

Parczka
poszukuje posady lub do pomy-
wania w kawiarni lub restauracji
Oferty Kurjer Poznański
zdg 37 593

Kucharka - gospodyni
samodzielna szuka posady, gdzie
pokojowa. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 37 440

Dziewczyna
uczciwa szuka posady do wszel-
kich prac domowych z gotowa-
niem. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 37 458

Dziewczyna
samodzielna chętna i pracowita
i bufetowa poszukują posady.
Miejscowość obojetna. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 37 446

Osoba
uczciwa, z długoletnimi świadec-
twami poszukuje posady u star-
szego małżeństwa lub u samot-
nej osoby. Proszę łaskawe ofe-
ry Kurjer Pozn. zdg 37 519

Osoba
skromna, uczciwa, obojetna w
gospodarstwie domowym poszu-
kuje posady z dzieckiem dziew-
czynką w 12 roku. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 37 524

Przyjmę
posade do wszystkiego z jednej,
lub dwójga osób, znam szycie. —
Łaskawe oferty Kurjer Pozn-
ski zdg 37 565

Uczciwa
posługaczka poszukuje posługi
lub prania przedpołudniem. Ofe-
ry Kurjer Poznański zdg 37 576

Dziewczyna
lat 16. poszukuje posługi do
dziecka. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 37 580

Szofer
robotnik, kawaler z dobrymi po-
leceniami poszukuje posady. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 37 581

Pięre
dobrze 2. — dziennie dobre swi-
adectwa. Waruszewska. Ławica—
dworzec. zdg 37 588

Nauczycielka
wychowawczyni doskonale nie-
miecką początki francuskiego —
muzyki przyjmie posade ewentl.
na popoł Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 37 589

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem praniem,
prasowaniem sztywnej bielizny z
dobrymi poleceniami poszukuje
posady od 1. 11. Łaskawe oferty
upraszam do Kurjera Poznań-
skiego zdg 37 418

Panienka

z prowincji poszukuje posady do
wielkich prac domowych zaraz.
Oferty Kurjer Pozn zdg 37 518

Praktykant
gospodarczy poszukuje posady 1.
lub później. Oferty do Kuriera
Poznańskiego zdg 37 520

Posługaczka
poszukuje posług. Oferty Ku-
rier Pozn. zdg 37 505

Panienka
z dobrej rodziny wykształcona,
muzyczna znająca prace biuro-
we, b. dobre świadectwa i refe-
rencje posady nauczycielki, to-
warzyski lub biuralistki za
utrzymanie. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 37 510

Slużaca
uczciwa pracowita spokojna bez
gotowania z całym zaufaniem po-
lecam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 37 492

Ogrodnik
kawaler poszukuje posady zaraz
lub 1. 11. w majątku lub ogro-
dzie handlowym obojetny wszel-
kich pracach ogrodniczych. Ofe-
ry Kurjer Poznański zdg 37 607

Sierota
lat 21 poszukuje jakiegokolwiek
zajęcia za mniejszym wynago-
dzeniem. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 37 610

Zastępstwo
z branży drogerijnej chemicznej
lub pokrew przyjmie energiczny,
sumienny. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 37 633

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami umieja-
ca dobrze gotować poszukuje po-
sady do wszystkiego. Oferty do
Kuriera Pozn. zdg 37 618

Kucharka
czysta pracowita i uczciwa, zna-
jąca szycie poszukuje posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 627

Osoba
z dobrej rodziny umiejąca szyc
prasować i dobrze gotować po-
szukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 37 628

28 WOLNE MIEJSCA

Uczeń
uczciwej rodziny do obsługi w cu-
kierni - kawiarni który już pra-
cował może się zgłosić. Ul. Wy-
soka 11 I mieszkanie 27.
zdg 37 464/5

Pomocnik krawiecki
Piekary 10 m. 3 zdg 37 528

Posługaczka
młodsza Jezyc codziennie, pran-
iem Zaczesse 2 parter róg Ja-
snej. zdg 37 124

Rządca
kawaler 35-40, energiczny, wyż-
sze wykształcenie, udowodniona
praktyka, maj 4-5000, moż-
skromnych wymagań, m. rodz.
potrzebny listopad. Zgłoszenia
kopi wymag fotogr Kurjer Po-
znański zdg 37 377

Poszukuje
dobrego rzadcy z kaucej 20 000
zł Posada od zaraz Oferty z po-
danem warunków do Kurjera
Poznańskiego pod zdg 37 020

Szwajcar
do 25 krów potrzebny. Warunki
i świadectwa, których się nie
zwraca proszę przelać. Maj. Bu-
szewo poczta Lubosina powiat
Szamotuły. zdg 37 389

Ucznia
piekarskiego który się już uczył
poszukuje zaraz. Zgłoszenia Plac
Bernardyński 3, m. 11. zdg 37 391

Ucznia
fryzj